

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 19.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF.
Felolós szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/4 évre 7 frt, 1/2 évre 3 frt 50 kr.,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

A delegációk előtt.

Budapest, október 15.

(C.) Sok nehézség után mégis csak remélhető, hogy a delegációk az ősszel hozzáfoghatnak munkájukhoz. A feladat, amely reájuk vár, nem igen fog különbözni a múlt években végzett munkájától. Szerencsére azok a hírek, melyek még a tavasszal és nyáron a hadikormányzat óriási több-követeléseiről keringtek, nem valósultak meg. Igaz ugyan, hogy hadi budgetünk már évek óta rendszeren körülbelül 10%-kal folyvást emelkedik és nincs reá semmi reménységünk, hogy hadikormányzatunk a jövő évi budgetjének összeállításánál ettől a már szokássá vált, de éppen nem örvendetes emelkedéstől tartózkodni fog. A magyar nép készséggel viselte eddig is azokat a hadügyi terheket, amelyeket a monarchia nagyhatalmi állása és a fegyverrel örzött béke megkövetelt, ezt az áldozatkészséget nem fogja megtagadni most sem, de azért mégis megnyugvással fogadja, hogy legalább ez egyszer hamis profétáknak bizonyultak azok, kik a hadi budgetnek száznál több millióval való emelkedéséről regáltak.

A hadi költségvetés ez idei emelkedése legnagyobb részben a tiszték fizetésének emelkedésére fordítottak. Nem kell külön hangsúlyozni, hogy ily cél ellen komoly kifogást emelni nem lehet. Ismert tény, hogy derék katonatisztjeinknek fizetési viszonyai, főleg a századosi és a törzstiszti rangfokozatban, felette szomorúak. Ideje, hogy reájuk is gondoljunk, mert a takarékoság bizony erény, de bűnné válik, ha azoknak rovására történik, akikről első sorban függ a hadsereg harc képessége. Tudta, sőt óhajtotta mindenki, hogy a hadi kormányzat már az 1900. évi budgetben gondoskodni fog a tiszték fizeté-

sének emeléséről és azért a hadügyi költségvetésnek ily címen előirányzott több-kiadása nem is lephet meg senkit.

De örvendetes meglepetés, hogy a tábori tüzérségi anyag újjászervezésére szükséges millióknak nyoma sem lesz a költségvetési előirányzatban. Az ugynevezett „gyorstüzelő ágyuk” kérdése folytonosan foglalkoztatja a katonai világot és az érdeklődés a maga természetes útján elhatott a polgári körökbe is, mert végre is: a katonai tervez, a polgár fizet. Hallottuk, hogy Franciaország és Németország tüzérségei már fel is vannak szerelve az új rendszerű ágyukkal, és hogy az oroszok és az olaszok is már készülődnek a gyorstüzelő ágyuk behozatalára. Nem csoda tehát, hogy nálunk is hasonló intézkedést vártak, de félve is az újítással járó roppant kiadásoktól, melyek könnyen megdönthették volna állami háztartásunk egyensúlyát. De lám a hadibudget előirányzata ezuttal is mélysegesen hallgat tüzérségünk új fegyverkezéséről. Talán a mérvadó katonai körökben hiányszorú a köteleességszerű előrelátás, talán megingt elkéztünk egy ideával? Nos, nem így áll a helyzet. A katonai szakértők nálunk is foglalkoznak már évek óta a gyorstüzelő ágyú kérdéssel, de ennek során arra a meggyőződésre jutottak, hogy a fegyvertechnika éppen ebben a kérdésben még távol áll a döntő sikertől, amiért is minden elhamarkodás veszedelmes volna. Tábori tüzérségünk kitűnő felügyelője, *Kropatschek* altábornagy már két évvel ezelőtt igyekezett a mostani ágyú-anyagot oly berendezéssel ellátni, hogy ágyúinkkal percenként hat lövés tehető. E berendezések célszerűsége, valamint az ágyucsőnek, a zárókészüléknek és a lövegálpaknak ellentállása a füstnélküli puskapor magas gázfeszítése ellen számos

kísérlet során bezibonyult, úgy, hogy világ-hírű tábori tüzérségünket bizalommal küldhetnők az ellenség ellen. Ha majd sikerül végre a technikai tudománynak a gyorstüzelő ágyú oly modelljét előállítani, mely a jelenlegi rendszerrel szemben kétszázalékosan döntő haladást jelent, akkor majd mi is sietni fogunk, hogy biztossítsuk az új találmányt hadseregünk részére.

BELFÖLD.

Szell Kálmán a királlyal. A király ma délután 1 órakor magánkihallgatáson fogadta *Szell* Kálmán miniszterelnököt. A kihallgatás negyed 3-ig tartott, mely alkalommal a miniszterelnök különböző aktuális politikai kérdésekről referált a felségnek.

Beszámoló. Tasnádról táviratozzák: Kovácsy Sándor országgyűlési képviselő ma tartotta beszámoló-beszédét, amelyben kiemelte, hogy az elmúlt három évnek a törvényalkotáson és az Ausztriával való kiegyezésen kívül két korszakot alkotó följelmonvása volt: az első az uralkodó és a nemzet között fennálló jó viszony megőrzésére való törekvés, a második a szabadelvű- és a nemzeti-párt egyesülésében rejlik s a függőben levő nagy kérdésekre megoldására irányul. Az első a *Bánffy* és a *Bánffy*-kabinet, a második a *Szell* Kálmán érdeme.

Beszédeje további folyamán megemlékezett a két párt egyesülésének előzményeiről, kiemelte, hogy a fuzió önzetlenül, minden hátsó gondolat nélkül jött létre, s legfőkébb a mindkét pártbeli szélső elemeket szorította háttérbe. Az egyesült pártok zömének egy a gondolkodása és politikai meggyőződése s a fuzió a nemzetre s a szabadelvű irányzatra csak aldasos lehet. Azokkal a híresztelésekkel szemben, mintha a mai szabadelvű párt csak egy ideiglenesen összehozott párt volna; hogy abban ma holnap szakadás fog beállni és hogy újabb pártalakulások esélyeinek nézünk elébe, kijelenti, hogy a szabadelvű pártban nem ismer oly számbavehető töredéket, amely a mai állapotokkal elégedetlen lenne s a pártból ki

REGÉNY.

Grubbe Mária.

(59)

— Dán regény. —

Írta: JACOBSEN J. P.

— Hogy akkor hát egy kis mézet akar, vagy egy üveg sört? Mi?

— Igen. Köszönöm — nem, köszönöm. Nem ezért jöttem, nem egészen.

Máriának nagyot dobbant a szíve. Elpirult.

— Hogy nem venné-e rossz néven tőle, ha valamit kérdeznél mer?

— Rossz néven? Nem.

— Nos hát akkor, kegyes engedelmevel azt mondja, hogy valami nagy betegség emészt most már jó idő óta. Hogy sem éjjele, sem nap-pala, mert soha sincs olyan perc, amelyben a nagyságos asszony képe ne volna a szeméi előtt. Hogy ne tessék haragudni, de ő nem tehet róla.

— Igen? Hogy nincs ebben semmi olyan, amiért haragudni kéne.

— Hm! Hogy az nem egészen úgy van, mert nem gondol ám mindig úgy a nagyságos asszonyra, ahogy kellene. Egészen másként; olyanformán, hogy amint mondanai szokták, szerelem is van a gondolatában.

Ijedten, kérdőleg tekintett rá s szinte kétségbeesetten ráta a fejét, mikor Mária azt mondta, hogy még ebben sincs semmi kivetni való, mert hiszen a lelkész is azt magyarázza, hogy minden ember szeresse a felebarátait.

— Oh nem ilyenféle szeretet az. Más — szerelem az. Persze, hogy hasztalan szerelem, mondta Sören indulatos nagon, mert szinte szertelenség még a gondolat is, hogy ilyen finom

uri asszony elkezdene emilyen rongyossal. Csak-hogy az is igaz, hogy a paraszt is ember, ha nem is egészen az, de mégis csak emberféle s a parasztnak sincs víz vagy aludtje az ereiben, hanem meleg vér — úgy mint másnak. Tudja ő jól, hogy az urak azt hiszik, hogy ők valami különös teremtményei az istennek, de ő azt hiszi, hogy mégis csak olyanok az urak is, mint a paraszt, mert hogy éppen úgy esznek, isznak, alusznak, mint a paraszt, s azért tisztára egyforma dolog, ha a nagyságos asszony az uri ember szája helyett parasztlegény száját csókolja meg. Hogy ne nézzen rá olyan haragosan, hogy olyan nyíltan megmondja az igazat, mert neki utóvégre is mindegy, akármit beszél, mert ha innét elkergetik ezért a szőért, hát vagy a víznek megy, vagy kötelet köt a nyakára.

— Hogy ilyet ne mondjon, mert eszéigában sem volt, hogy elárulja őt valakinek.

— Hogy csakugyan nem mondja el. Hát azt el is hiheti az ember, nem is, de a dolgon semmitsem változtat, különben is többet szenvedett ő már ezért a dologért, s hogy senki mást nem lehet majd okolni, ha megöli magát, mint a nagyságos asszonyt, mert nem tud már meglenni nélküle.

Sören egy alacsony zsámolyra ült s mélyseges szomorúsággal pillantott Máriára. Az ajka remegett, mintha sirással küzködne, és jámbor, szelid szemében valami kimondhatatlan fájdalom látszott.

Mária nem tudta megállni, hogy hozzá ne lépjen. A vállára tette a kezét s vigasztalta.

— Hogy ne tegye ezt, mert ugys tudja, hogy amikor a közelébe lép s a kezét a vállára teszi s egy pár szót suttog maga elé, hát minden bátorsága kirepül a melléből, pedig ő nem szereti az ilyesmit. Különben, ha akarja, üljön ide mellé, mert ámbátor közönséges parasztlegénynek van is dolga, azért nincs kivetni való benne, ha melléje telepszik. Aztán meg gondolja

meg azt is, hogy még ma meg fog halni — meg öli magát.

Mária leült melléje.

Sören rápislogatott s egy kissé odébb ült a széken. Egy percig ült így, aztán hirtelen felugrott.

Hogy ő most elbueszik tőle s meg akarja köszönni azt a sok jót, melyben részeltette őt a nagyságos asszony ez alatt a rövid idő alatt. Hogy nem tisztelteti-e a kis hugát, az Anitát, aki itt szolgál az udvaron?

Mária erősen fogta Sören kezét.

Nos, hogy már most szívesen teszi meg azt a dolgot.

Nem, ne! Hogy csak maradjon itt, nincs senki a világon, akit olyan sokra becsül, mint őt.

Oh! Hogy azt csak úgy mondja, mert attól fél, hogy most már nem hagyja békében, tehát attól ne féljen, mert ő nem haragszik rá, s sohasem jelenik meg neki, ha már egyszer meghalt. Hogy ezt szavára igéri és meg is tartja. Meg.

Hogy szó sincs róla. Ő nem ereszt el. Soha.

Ugy ám! Csakhogy ez mítsem használ. Sören kirántotta kezét a Máriából s kisetett a sörházból.

Mária utána ment s majd elérte már, mikor Sören a bérések szobájába szaladt, becsapta maga után az ajtót s háttal neki támaszkodott.

— Nyisd ki Sören, nyisd ki, mert különben összecsdődtem az emberekkel.

Sören nem felelt, hanem a legnagyobb nyugalommal szedett elő egy kis madzagot a zsebéből, a kilnesre kötötte, mialatt kezével és térdeivel támasztotta be az ajtót. Ném félt Mária fenyegetésétől, mert tudta, hogy az emberek a mezőn vannak.

Mária zörgetett.

— Az Istenért Sören! Gyere hát ki! Hisz úgy szeretlek, amint csak asszony szeretni tud. Istenemre mondom Sören, hogy szeretlek, szeretlek, szeretlek — de hát hidd el, ha mondom, mit tegyek veled, hogy elhidd?

akarna válni. Egyes elégedetlenek minden pártban voltak, vannak is lesznek. Azt hiszi, hogy az egyesülés tartós s üdvös lesz és az Ausztriával szemben még függőben levő gazdasági kérdések megoldására fog vezetni. Feltehető, hogy idővel, ha a belügyi reformokra kerül a sor, újabb pártalakulások fognak beállni, de ez nem az egyesült két párt különválását jelenti, hanem azt, hogy a két pártban volt radikálisabb vagy a kevésbé radikális elemek fognak csoportosulni, tekintet nélkül arra, hogy a fuzió előtt minő pártállásuk volt.

A választók a beszámoltól lelkes tetszéssel fogadták s végül bizalmat szavaztak képviselőjüknek.

Clary gróf Budapesten. Mint értesülünk, *Clary Aldringen* gróf, az új osztrák miniszterelnök holnap, hétfőn reggel *Knaulovszky* lovag, az osztrák pénzügyminiszterium vezetőjének társaságában Budapestre érkezik. Az osztrák miniszterelnök látogatása tisztán udvariasági tény, a mennyiben *Clary* gróf elődeinek szokásához híven ezuttal bemutatkozik a magyar kormány tagjainak és megismerkedni óhajt politikai közéletünk több előkelőségével.

Gróf Clary, úgy látszik, nagyon rövidre szabta budapesti látogatását, mert mint a *Bud. Tud.* jelenti, *Szell* Kálmán miniszterelnök és *Lukács* László pénzügyminiszter holnap, hétfőn délelőn kétnapi tartózkodásra Bécsbe utazik.

Belépés a szabadelvűpártba. *Podmaniczky* Frigyes barón, mint a szabadelvű párt elnökéhez, ma a következő levél érkezett:

Teljes bizalommal viseltetve *Szell* Kálmán miniszterelnök ur egyénisége és politikai irányára iránt, van szerencsém nagyméltóságodnak bejelenteni, hogy a szabadelvű pártba belépek. Fogadja nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte kifejezését.

Keszthelyen, 1899. október 14-én.

Gróf Festetics Tassilo.

Az ipartörvény módosítása. A kereskedelemügyi miniszteriumban a legközelebb megoldandó kérdések egyike az ipartörvény módosítása. Erre nézve, mint a *Kel. Ért.* jelenti, az adatgyűjtés be van fejezve. Az ügy jóval túl van az előtanulmányozás stádiumán. A miniszter, mint már több alkalommal is kijelentette, hajlandó a gyakorlati élet tapasztalatai által kijelölt irányban a mai törvény lényegesebb intézkedéseit módosítani; az iparszabadságot azonban érinteni nem kívánja. Mielőtt a miniszter véglegesen dönt, bejárja a most ülésező kolozsvári iparos-kongresszus javaslatát, de azoknál a törvény módosításánál figyelemmel lesz egy az ipar- és kereskedelmi kamarák, mint egyes szaktestületek részéről hozzá betherjesztett emlékiratokra, mint a munkások és munkaadók közti jogviszonyok méltányos szabályozására.

Sören nem hallott. A béresek szobájából a hátsó kis kamrába ment. Itt kellett megtörténnie annak, amit akart. Hanem aztán eszébe jutott, hogy ez a vadász halótanyája, s hogy annak kellemetlen lesz, ha valaki az ő szobájában köti fel magát. Visszament hát az első szobába, ahol a sok béres aludt éjszakánként.

— Sören, Sören, eressz! Nyisd ki, kérlek, kérlek, nyisd ki! Ne tedd azt, lásd én itt állok. A jó Istenre, Sören, nyisd ki ezt az ajtót, hisz szeretlek, szeretlek azóta, hogy megláttalak. Nincs ember a világon, akit úgy szeretnék, mint téged, Sören!

— Igaz? Szeretsz? — hallatszott Sören hangja a szobából.

— A lelkem üdvösségére mondom. Igen, igen, szeretlek, igaz, esküszöm a legszentebb esküvel, hogy lelkem mélyéből szeretlek Sören. Oh Istenem. . .

Sören lépté a madzagot s az ajtó kinyílt. Mária a szobába rohant s zokogva borult Sören keblére.

Sören zavartan nézett az asszonyra. — Hála Istennek! Ujra látlak Sören — kiáltott Mária. — Minek is tetted volna, mond meg, hogy minek tetted volna ilyent?

Mária szétneézett a szobában. Vetetlen ág, ak, össze-vissza hányt széna a padlón, piszkos bór-darabok.

Sören nem felelt, egyre Máriát nézte, meredt, fenyegető nézéssel.

— Miért nem mondtad meg már régen? kérdezte s ráütött a karjára.

— Bocssás meg Sören, bocssás meg! kiáltott Mária, miatt megfogta Sören karját s szemével fel nézett reá.

Sören csodálkozva hajolt le hozzá s megcsókolta.

— Hát nem komédia? Nem? — mormogta maga elé.

Mária mosolygott s a fejét csóválta.

— Na, az ördögbe is, ki hitte volna? . . .

(Folytatása következik.)

A hevesi fuvardíjak. Az ellenzéknek olyan tagjai is, akik őszintén helyeselték a kuriai bíráskodási törvény rendelkezéseit, e javaslat tárgyalása során heves támadást intéztek a fuvardíjak megengedése ellen. E felfogással szemben már akkor roámítottak kormánykörökből arra, hogy a fuvardíjak megállapítása a megyék autonóm jogkörébe utaltatik s így tisztán a vármegyéktől függ, hogy így címen visszaélések elő ne fordulhassanak. Hevesvármegyének állandó választmánya ma foglalkozott a választási fuvardíjak kérdésével s oly minimumban ajánlja a közgyűlésnek a fuvardíjakat, amely megfelel a kuriai bíráskodási törvény szellemének és bizonyára a kormány intencióinak is. Az állandó választmány javaslata szerint minden választókerület három zónába osztatik. Az I. zónába tartoznak a választási központtól 15 kilométerig eső községek, itt a fuvardíj választóként *30 kr.* A II. zónába tartoznak a 15—25 kilométerig eső községek itt a fuvardíj *45 kr.* A III. zónába tartoznak a 25 kilométernél távolabb eső községek, itt a fuvardíj *60 kr.*

Volt az állandó választmány ülésén még egy figyelemre méltó mozzanat: *Szederkényi* Nándor önálló indítványa. Eger város volt képviselője azt indítványozta, hogy a vármegye írjon föl a kormányhoz a választási törvények oly módosítását végezt, hogy a községenkénti szavazás ígattas-sék törvénybe. Az állandó választmány ez indítványt egyhangulag elfogadta.

A karmelita templom fölszentelése.

Budapest, október 15.

A király jelenlétében redkivül fénylen meg ma végre a budapesti karmelita-templom ünnepélyes fölszentelése. Az új templom felavatásán az udvar tagjain kívül részt vettek a kormány tagjai, az ország főpapjai, a mágnásvilág képviselői, a főúri hölgyek, a székesfőváros polgármesterei. A templom zeufoltság megett a meghívott vendégekkel, míg a templom környékét sok ezer főnyi ünneplő és érdeklődő közönség lepte el. A felavatási ünnep méltóságteljesen, a legszebb rendben folyt le és kivívta ő felsége legmagasabb megelégedését.

Az ünnepnek szép, ősi idő kedvezett. A templom környékét, valamint a hozzá vezető utakat már kora reggel előzönlötte a közönség, melynek soraiban *Czúdk* rendőrtanácsos vezetése alatt több szakasz gyalog és lovasrendőrt tartotta főn a rendet. Diszruhás rendőrök foglaltak állást a Lánchidon, Fűrdő-utóán, Andrassy-uton és főúti-uton, amelyen a király és kísérete végighajtatott. A karmelita templomhoz közel, a Főúti-uton és a Huba-utcán a főváros színeiben és nemzeti színekben pompázó két diadalikapu volt föllálitva. A közönség főleg a diadalívek alatt csoportosult.

A templom fölszentelése reggel félnyolcor kezdődött. A szertartást *Boltzár* József esztergomi érseki helynök, fölszentelt püspök végezte dr. *Klinda* Teofil esztergomi kanonok és több pap segédletével. Tízre járt az idő, mire a püspök a templomnak és a hét oltárnak fölszentelését befejezte.

A szertartás befejeztével kezdtek gyülekezni az előkelőségek, akiknek soraiban fényes díszmágyarban ott voltak: *zéli* Kálmán miniszterelnök, *Wlassics* Gyula, *Hegedüs* Sándor, *Fejérváry* Géza báró, *Daranyi* Ignác, *Floz* Sándor és *Csek* Ervin miniszterek, *Apponyi* Lajos gróf magyarországi udvarnagy, *Andrassy* Aladár gróf királyi főkamarmester, *Schlauch* Lőrinc nagyváradi bíborospüspök, *Császka* György kaocsai érsek, *Steiner* Fülöp székesiehrvári püspök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főpát, *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, dr. *Major* Ferenc, *Mészáros* Pál és *Radóczy* János orsz. képviselők, az építési bizottság elnöksége részéről gróf *Károlyi* Sándor elnök, *Zichy* János, *Hunyady* József és *Zichy* Aladár grófok, továbbá báró *Barkóczy* Sándor, a fővárosi helygibi-zottság részéről megjelentek: özevgy *Pálffy* Pálné, szüli. *Károlyi* Geraldine grófnő, gróf *Hunyady* Józsefné, gróf *Andrassy* Aladárné, gróf *Károlyi* Sándorné, gróf *Zichy* Nándorné, gróf *Zichy* Aladárné, gróf *Hunyady* Imréné, gróf *Károlyi* Tiborné, gróf *Csáky* Györgyné, gróf *Szechenyi* Aladárné, gróf *Pallavicini* Edéné, *Andrassy* Leontine és *Károlyi* Erzsébet grófnők, *Barkóczy* Iona baróné. A hadsereg részéről ott voltak: *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok, *Bolla* Kálmán honvédségi adatlus, *Konczony* altábornagy, városi parancsnok, *Gaudernak*, *Jablóczy*, *Láhnér*, *Csasznaik*, *Léderer* stb. tabornokok.

A főpap első padosorában ültek: *Ponori Thevenek* Emil, a tudomány-egyetem rektora, dr. *Timon* Ákos miniszteri tanácsos dékán, *Kisfaludy* A. Béla, *Breznay* Béla és *Lubrich* Agost erzetemi tanárok, *Kapossy* József, a Szent István-társulat igazgatója, *Murray* VI. kerületi előjáró s a székesfővárosi plebanosok.

Külön pad volt fenntartva a templom építői és jöltevői számára.

A templom főkapujánál *Soós* István perjel vezetésével álló tak a karmelita atyak rendes egyházi öltözetükben, barna szőrösuhában, fehérposztó köpenyben, és skapularében.

Kévszell tíz óra után érkezett a templomhoz *Vasary* Kólos bíboros hercegprímás, titkára, dr. *Kohl* Médárd pápai preláus és udvari papjai kíséretében.

A papság hódolattal fogadta a bibornoki díszben érkezett egyházfőjedelmet, aki a kórus éneklése közben az „Eccc sacerdos magnus“ hangjai mellett vonult a sekrestyébe, ahol magára öltötte a misemondó ruhát.

Az udvar érkezése fél 11-re volt jelezve s a főpapok, főurak s tabornokok a templom főbejártaához mentek a fogadtásra. Néhány perccel fél 11 előtt zárt udvari kecsi robogott a templom elé, amelyből *Mária Jozefa* főhercegnő szállt ki *Attems* grófnő udvarhölgy és *Salm* gróf szolgálattevő kamarás kíséretében. A főhercegnőt, kinek magas, karos termetét lilaszínű nehéz bársonyruha és ugyanily színű kabát fűtte, a bejáratnál gróf *Károlyi* Sándor elnök üdvözölte, mire a főhercegnő szívesen így válaszolt:

— Szívből örvendek, hogy jelen lehetek a mai szép ünnepélyen.

E közben riadó éljenezés jelezte a király jövetelét. Ő felsége nyitott udvari hintón jött meg gróf *Paar* Ede lovassági tabornok és *Bolfras* Artur altábornagy főhadsegédek, továbbá *Hochst* sorhajóhadnagy szárnysegéd kíséretében. A király először *Mária Jozefa* főhercegnővel váltott néhány szót, ezután fogadta gróf *Károlyi* Sándor üdvözlését, akinek szavaira azt mondta:

— Igen szívesen jöttem el a mai szép ünnepélyre.

Azután *Szell* Kálmán és több notabilitással kezelt fogott s a karmeliták sora alá között az előkelőségektől kísérve a szentélybe ment, karján *Mária Jozefa* főhercegnőszonyval. Ő felsége, aki huszár-tabornoki egyenruhát viselt, nem vette le koppenyegét, hanem úgy foglalt helyet az oltár jobb oldalán felállított gyönyörű gót karosszékben, amely elé bíborbrokát selyemmel takart imazsámoly volt állítva. A király mögött bíbor karosszékben ült a főhercegnő s közvetlenül ő felsége széke mellett állott *Pellet*, esztergomi kanonok az apostoli kereszttel. Mialatt ő felsége a szentélybe vonult, a kórus a „Salvum fac regem“ egyházi dalt intonálta.

A király helyet foglalván a szentélyben, megkezdődött az ünnepi szent mise, amelyet *Vasary* Kólos bíboros hercegprímás pontifikált fényes segédlettel, amelyben résztvettek: dr. *Kohl* Médárd pápai preláus, *Walter* Gyula kanonok, primási irodaigazgató, *Klinda* Teofil esztergomi kanonok, *Kriszán* Mihály pápai kamarás, a szeminarium igazgatója, dr. *Purt* Ivan pápai kamarás, *Böschert* János helyettes plebanos s több fővárosi pap és karmelita atya. Mise alatt a kóruson dr. *Meisner* Imre karnagy vezetésével 120 tagu énekkar egyházi dalokat énekelt. Az énekkar a budapesti katolikus népkör „Cecilia-Egyesület“-ének tagjaiból s a VIII. kerületi főreáliskolai növendékeiből alakult s remek szabatossággal énekelte dr. *Meisner* karnagy ünnepi miséjét, továbbá offertoriumra *Jebkens* „Ave Maria Stela“ kezdetű egyházi énekét. Tizenegy óra volt, mikor az ünnepi mise véget ért. Ő felsége a mise alatt ajátatosan imadkozott s több ízben letérdelt.

Mise végeztével a király a templom előcsarnokába ment, ahol gróf *Károlyi* Sándor elnök az építési bizottság tagjait, *Hofhauser* Antal tanárt, a templom tervezőjét, továbbá a templom építőit bemutatta ő felségének. A király nyajasan beszélgetett a templom építővel. A tervező tanártól megkérdezte, mibe került a templom építése.

— Száználcvanezer forintba, felség.

Ő felsége megjegyezte:

— A templom igen szép s nekem is nagyon tetszik.

A templom egy másik építőjéhez fordulva, a király így szólott:

— Ugy-e bár sok a dolguk most Budapesten? Végül gróf *Károlyi* Sándorhoz fordulva, teljes megelégedésnek adott kifejezést.

— Az ünnepély valóban szépen sikerült, mondá, igen meg vagyok elégedve.

Azután kezelt fogott a főpapokkal, *Szell* Kálmán miniszterelnökkel, *Lobkovitz* hadtestparancsnokkal s a nagy közönség zugó eljenezése között elhajtatott az ünnep színhelyéről.

A templomot azután előzönlötte a közönség.

HIREK.

Budapest, október 15.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— A király érkezése. A király ma reggel 5 óra 45 percor külön udvari vonaton a nyugati pályaudvaron át a fővárosba érkezett. Ő felsége üdvözlésére megjelentek a pályaudvaron *Márkus* József főpolgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, *Daróczy* Gyula miniszteri tanácsos elnökgigazgató, *Décsi* és *Kotányi* főfelügyelők, *Lendvay* és *Steisskal* felügyelők és *Popovics* főtűházi főnök. A vonat a meghatározott pontos időre robogott be a pályaudvarba s alig hogy megállt, látható lett ő felsége alakja, aki lovastábornagy ruhát viselt. A király igen jó színen van s a mint a szalonkocsit elhagyta, barátságosan üdvözölte a fogadására megjelenteket. Első sorban *Ludwig* elnökgigazgatóval fogott kezét s pár szót váltva vele, *Márkus* József főpolgármesterrel, majd *Rudnay* Béla főkapitánnyal beszélgetett. Mindjárt ezután az udvari

várótermen át a nyitott fogatra ült gróf Paar Ede főhadsegével s a várba hajtattott. A többi udvari kocsiokon haladt a kíséret, közöttük Könyg udvari tanácsos, Bolfras, Dielt, Hoemel szárnysegédek. A király fogata 6 óra 15 perckor érkezett föl a palotába, ahol 6 felségét gróf Apponyi Lajos udvarnagya, Ybl Lajos lovag várkapitány és Kanter Károly várpalotai plébános fogadták. A király azonnal lakosztályába vonult s délelőtt a karmeliták templomának felszentelésére hajtattott. Holnap délelőtt általános kihallgatás lesz, azután 6 felsége 2 óra 35 perckor külön udvari vonaton Gödöllőre utazik, ahonnan csütörtökön reggel 6 órakor érkezik vissza a fővárosba, amikor ismét legfelsőbb kihallgatás lesz.

Ma délután 5 órakor ebéd volt, amelyen résztvettek 6 felségén és Mária Jozefa főhercegnőn kívül kíséretének tagjai, nevezetesen: Attems gróf főudvarmesternő, Apponyi Lajos gróf magyarországi udvarnagya, Paar gróf lovassági tábornok és Bolfras altábornagy főhadsegédek. Könyg udvari tanácsos, Kerzl dr. főorvos, Pittik őrnagy és Hoemel lovag sorhajóhadnagy, szárnysegédek, Dielt százados, Salm gróf főhadnagy, szolgálati kamarás, Korbuss és Arenstorff gárdaszázadosok, a parancsörtszt és az őrpáranesnek. Az ebéd után cerele volt.

6 felsége ma este Gödöllőre utazott, ahonnan holnap reggel ismét a fővárosba érkeznek.

Mária Jozefa főhercegnő holnap reggel 8 óra 50 perckor visszautazik Bécsbe. A főhercegnő lakosztályában kitett ivre a mai nap folyamán a társadalom számos kiünönsége, köztük a kormány valamennyi tagja, írta alá nevével nevével együtt.

Hetvenhét év. A magyar zeneköltők Nesztora, idős Abrányi Kornél, ma ünnepelte hetvenedik születésnapját. A nagyérdemű zeneköltő az ország minden részéből meleghangú üdvözlő leveleket és táviratokat kapott ezen a napon és mi szivesen csatoljuk ehhez a sok őszinte gratulációhoz a magunkét is. Verdi, a nagy olasz maestro, aki már betöltötte 85-ik évét, még idős Abrányi Kornélt is öcsémuramnak szólíthatja ugyan, de hetvenhét év mégis nagy idő, kivált ha valaki annyit dolgozott a közpályán, mint idős Abrányi Kornél. És éppen most kapjuk a hírt, hogy a hetvenhét éves művész-iró egy olyan munkán dolgozik, amely szinte monumentálisnak mondható. „A magyar zene a tizenkilencedik században”: ez a munka címe és tartalmában benne lesz a magyar zene százados fejlődésének egész története. *Lavottól Csermáktól. Biharitól, a század legelejétől* eltörtől kezdve föl egészen *Dohányi Ernőig*: mindenki méltatva lesz ebben a műben, aki valamivel hozzájárult a magyar zeneművészet fejlődéséhez. A szerző hangyaszorgalommal kereste össze különösen a multa vonatkozó adatokat és ebben a részben meglepő, új dolgokkal fog előállni. Ő maga 1842 óta szerepel a magyar zeneművészek közt. Azt tehát, ami 58 év óta történt a magyar zene terén, mint szemtanu írja meg a közvetlenség egész frissességével. A nagy munka ötven ivnyi terjedelemben a párisi világkiállításra készül és 1900 áprilisában kerül ki a sajtó alól. Tömerdek illusztrációval, arcképpel és a híresebb magyar zeneművészek kézirataival. Erőt, egészséget kívánunk a hetvenhét éves agastyánnak, hogy oszlopos munkáját — magának és a magyar zeneművészetnek díszeré — akadály nélkül fejezhesse be a kitűzött határideig.

Szacsavay Imre emléke. Nagyváradról telegrafialák: A Szacsavay-emlékbizottság Bulyovszky polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a legközelebbi közgyűlésnek javasolják, hogy október 24-ikén Szacsavay Imre vértanuhalálának évfordulóján a város küldjön koszort a vértanu budapesti sírjára s emléket jegyzőkönyvben örökítse meg. A Szacsavay-szobor javára megszerte gyűjtést indítanak. Az erre vonatkozó hazafias felhívást Rácz Mihály főjegyző, az ötvenes évek poetája írt.

Bucsu a Terézvárosban. A VI. kerületi plébániatemplom védőszentjének Szent-Terézának névnapját ma tartották meg nagy ünnepséggel. A közönség nagy tömegekben vonult a Terézvárosba, ahol a Nagymező-utcában tömerdek mézesbabos sátor, vásári bódé volt felállítva. Késő estig hullámozott a nép a bucsuban, este pedig észlelték a kerület különböző mulatóhelyein. A bucsu egyházi része a plébániatemplomban folyt le. Az ünnepi nagy mise háromnegyed 10 órakor vette kezdetét, amelyen a szertartást Steiber Vince apátplébános végezte nagy papi segédlettel. Utána Papanek Ferenc mondott szent beszédet. Deiben a plébánián nagy ebéd volt, amelyen a kerület vezető emberei vettek részt. Az ünnepet 4 órakor litániával fejezték be.

Baleset a pályaudvaron. Szerencsétlenség történt ma délelőtt a nyugati rendező pályaudvaron. Tolatás közben Zechmeister Istvan 35 éves fekező két vaggon ütközött közbe került. A szerencsétlen ember bár borzasztó sérüléseket szenvedett, nem vesztette el eszméletét, sőt maga kérte, hogy ne a kórházba, hanem lakására, övei körébe szállítsák. El is vitték a szerencsétlent Lehel-utcai lakására. Alig marad életben.

A király az új katonai kaszinóban. A fővárosi közmunkák tanácsa azt az értesítést kapta, hogy 6 felsége itt tartózkodása alatt a budapesti hadtestparancsnokság új épületét, a belvárosi kaszárnyát és a katonai kaszinó helyiségeit valószínűleg megtekinti. Ez okból a közmunkatanács a hadtestparancsnokság épületének környékét, az új Váci-utca, Duna- és Irányi-utacákat sürgősen rendbe hozta, újra burkoltatta, a Váci-utcai részt pedig aszfalttal látta el. A munkálatokkal már nagyrészt elkészültek s ami még hátra van, e hó végéig azt is elvégzik. A hadtestparancsnokság ugyancsak a király látogatása hírének hatása alatt intézkedett, hogy a katonai kaszinó helyiségeivel — melyeknek már október elsejére rendezben kellett volna lenniük — az építő vállalkozó legkésőbb november elsejéig okvetlenül készüljön el. Az építkezés egyébiránt olyan erővel halad előre, hogy újabb késedelemről tartani nem igen lehet. A kaszinó helyiségei a hadtestparancsnokság épületének Váci-, Irányi- s Duna-utcai részét foglalja el. Főhomlokzata 50 méter, a mellékutakra néző oldala pedig 10 méter hosszú. Helyiségeinek szépsége és pompás beosztása a budapesti kaszinók között az első helyet biztosítja neki. Az első emeleten az Irányi-utca felől a katonai olvasó és szakkönyvtár helyiségei vannak, melyeket már be is rendeztek és használható is vettek. A Váci-utcai oldalon a játékos olvasótermek, valamint tágas étkezőhelyiségek találhatók, végre a Duna-utcai részen a társalgó és a katonai hadijátékokra szánt termek állanak. A 2-ik emeleten van a kaszinó pazar fényfolyó berendezett nagyterme, mely 12 méter magasságával a 3-ik emeletet is elfoglalja. A nagyterem 30 méter hosszú, 15 méter széles. Bejárata előtt ugyancsak 30 méter hosszú és 4 méter széles zárt folyosó szolgál kényelmes sétahelyül a mulatóságok közönségének. A nagyteremben továbbá kényelmes zenekari helyiség van. A harmadik emeleten pedig karzatszerűleg megépítve 7 díszes és tágas páholy. Végre a Duna-utca felől levő oldalon szintén a nagyterem mellett fényes szalon várja a vendégeket. E mellett van még a 23 méter hosszú és 9 méter széles kis terem. A nagyterem bejárata előtt fölke látható, melyben a király melleszobrot fogják elhelyezni. Az esetben, ha 6 felsége november elején nem tekintené meg a kaszinót, akkor csupán januárban fogják nagy katonai ünnepségek kapcsán megnyitni. Ma este a nagyteremben zenekari próbát tartottak, melyen a téparancsnokság összes tisztjei részt vettek. A hangversenyen a terem akusztikáját próbálták ki.

Egy főkola ünnepe. Brünbenn ma ünnepelték az ottani német műgyemtem fennállásának 50-ik évfordulóját. Az ünnepségben résztvett a helytartó, a polgári és katonai hatóságok, a közoktatásügyi minisztérium képviselői, az osztrák és németországi főkölak megbízottai, több reichsrathi és tartománygyűlési képviselő és számos meghívott vendég. *Schnitzler* rektor ünnepi beszédében köszönetet mondott az uralkodónak, a közoktatásügyi kormánynak, Brünn városának és az intézet minden támogatójának. A helytartó biztosította az egyetemet, hogy a kormány mindig gondját fogja viselni. Azután beiktatták *Zichler*t, az új rektort. Délután lakoma volt, amelyben 440 vendég vett részt.

Negyven év. A budapesti polgári törvényeszk közszeretletben álló igazgatója *Novák József* 40 évi állami szolgálat után nyugalmába vonult. A törvényeszk és bírósági tisztviselők távozó főnökük tisztelői szombaton este fényes bucsuestét rendeztek a Wampetcs-féle vendéglő nagytermében. Mintegy 300-an voltak jelen ezen a bucsuestén, köztük a fővárosi törvényeszek igazgatói és a jogászvilág több előkelő tagja. Tisztviselői ma nevében *Fektor* Ferenc vett bucsút, ezután scrra következtek az egyes járásbírók tagjainak bucsuzásai. Az V. ker. járásbírósi végrehajtók nevében *Szöbll* Alajos bucsuzott el az ünnepeltől. A társaság zeneszó mellett késő éjjelig maradt együtt.

Uj templom Bécsben. Az osztrák fővárosban ma tették le ünnepélyesen a Canesius-templom alapkövét a hatóságok és nagyszámu közönség jelenlétében. Az új templom ott fog épülni, ahol az Aisergrund és Währing kerületek érintkeznek. Az alapkövetletelen 6 felségét Ferdinánd Károly főherceg képviselte. Az ünnepségen jelen voltak *Blanka* és *Mária Karolina* főhercegnők is. Az alapkövet *Belopotocky* tábori püspök szentelte fel.

A miniszter vendége. Palermóból elindult egy fuoska Rómába. Gyalog, amugy vándorlegényesen — és egy centesimo nélkül. Abból élt valahogy, amit jó emberektől kapott az uton, de azért energikusan szedte a lábcsakait s meg se állt a kultuszminisztériumig. Ott pedig kisebb ural szöbe se akart állani a tizenegy esztendő kis, rongyos turista, mint magával a miniszterrel. A szolgák végre is bejelentették s a gyerek elmondta, hogy honnan jön. meg hogy az apja tanító volt. de már

nem él és hogy ő tanulni szeretne — s nincs pénze rá. A miniszter fölhozott neki egy kis enni és inni valót s megebedeltette, azután pedig, most már vonaton — visszaküldte Palermóba egy állami iskolába alapítványi helyre. Esztendők mulva esetleg ezzel az epizódoddal kezdik el valami nagy ember életrajzát az olasz történeben.

A játékosok királya. Így nevezik a német lapok *Gally* Lajost, Európa legbuzgóbb játékosát. Életrajzáról csak annyit írnak, hogy Louis von *Gally* (?) magyar földbirtokos, akit a játékoszenvedély előzött a hármashegy és négy folyam országából. A neve a német *Jamborok klubja* végtárgyalása alkalmából vetődött felszínre. Ezt a klubot is frequentálta, amint-hogy nem volt játéklarang vagy nagyobbstílu játéshely Európában, amelyet meg nem látogatott. A *monte-carli* bankot sikerült egy izben tönkresilányitania. Ezóta souverain lett a játékosok birodalmában, akik koronázatlan királyukat tisztelik benne. A másfél millió frankot, amit Monte-Carlóban nyert, csakhamar elvesztette és ráadásul még két nagy örökséget is. Maga beszélt el nemrég, hogy Monacóban miképp sikerült nagy nyereségre szert tennie.

Megvettem — ugymond — a szerencsét. Volt hozzá bátorságom. Mikor sok ezernyi nyereséggem volt már, az egészet újra megvettem kevés számra. És nyertem s a bankot szétrobbantottam.

Arról persze ezuttal nem szólt, hogy e mód-szerrel vesztette el egész vagyonát is.

A katonai-ügyosztály költözködése. A fővárosi katonai-ügyosztály a hét elején a Sorok-sári-utcából a Károly-kaszárnyának körüli részébe, az első és második emeletre költözködik a következő sorrendben. Hétfőn, 16-ikán az illetőségi és népfőkölak elosztályok; 17-ikén, kedden az iroda; 18-ikán, szerdán az unjonozási és beszállásolási elosztályok és 19-ikén a nyilvántartási elosztály. Az első emeleten lesz *Kullmann* Lajos osztályvezető tanácsnok helyisége, az illetőségi és nyilvántartási elosztályok és az iroda. A második emeleten az unjonozási, népfőkölak és beszállásolási elosztályok a pénztárral. Az emeletekre az udvari léposón lehet feljutni.

Egy elzúllott magyar gróf. Egy csekélyebb értékű gyémántgyűrűt loptak el egy newyorki ékszerész boltjából. Ez a lopás mégis érdekelhet bennünket azért, mert a tolvaj egy előkelő magyar magnás-család sarja, tolnai gróf *Festetich* Gyula. Az elzúllított fűr ez év július havában beállított *Kufferov* Ferdinánd newyorki ékszerész boltjába és kérte a kereskedőt, mutasson neki gyémántgyűrűket. Hosszas nézegetés után a gróf kiválasztott közülök egyet, melynek árát az ékszerész nyolcvan dollarra tartotta és elvitte magával, hogy megvételre kínálja egy barátjának. Biztosította az ékszerészt, hogy négy óra mulva vagy a pénzt hozza el, vagy a gyűrűt hozza vissza. A gróf azóta nem mutatkozott. Az ékszerész végre bepörölt, azt állította a bíróság előtt, hogy *Festetich* elzalogosította a gyűrűt és a pénzt elköltötte. Sürgetésére a grótot letartóztatták, aki váltig tiltakozott ugyan az ékszerész gyanúsításai ellen, de a bíróság azért fogva tartotta. A góthai Almanach szerint a gróf *Festetich* családnak csak egy tagja van, akinek keresztnéve Gyula. Az 65 éves és 1871-ben *Piskovich* Gizellával két egybe. Fia gróf *Festetich* Leónek, a Nemzeti Színház 1884-ben elhunyt intendánsának.

Fényes és árnyék. Az erős embernek mindig sok az ellensége. Főleg ha az az ember nagy hatalomnak volt a birlalója és sok borsot tört ellenfelei orra alá. *Crispi* most, nyolcvanadik születése napján kóstolja meg ezt a keserű igazságot. Palermóban még mindig lelkesen ünneplik, különösen a német császár üdvözlő távirata keltett nagy lelkesedést a lakosság körében. A táviratot a *Crispi*-emléktábla leleplezőeszkor felcivasták a népek, mire a tömeg lelkes *Viva l'imperatore Guglielmo!* kiáltásban tört ki. Ezzel egyidejűleg azonban Olaszország több részében *Crispi* ellen tüntettek. Így Rómában a köztársaságiak és szocialisták a trasteverei emlékszóborra koszort helyeztek, melynek szalgáján ez állt:

— *Cavalottinak, a római nép.*

Cavalotti volt ugyanis *Crispinek* legnagyobb ellensége. A rendőrség azonban eltávolította a koszort. Milanóban is tüntetni akartak *Crispi* ellen, de a rendőrség megakadályozta. *Cavalottinak* a sírját azonban megkoszorúzták. Velenőben megkoszorúzták az 1848-as emléket, de a hatóság itt is eltávolította a koszort. Paduában a színházban tüntettek *Crispi* ellen és két embert le is tartóztattak. Vicenzában *Garibaldi* szobrára koszort helyeztek, melyen *Crispi* gyszáfoloyall borított arcképe díszlett. Hogy melyik pártnak van igazabb oka, azt majd csak a történelem fogja eldönteni.

Öngyilkos rendőrormester. A fővárosi államrendőrség őrszemélyzetének főparancsnoksága tudatja velünk, hogy *Molnár* József rendőrormester, ki tegnap öngyilkossá lett, végzetes teitét gyógyítatlan betegség miatt kszette el.

— **Bizalom, szeretet és becsülés.** E hármasság alatt ma délután vagy százötven budai polgár összegyűlt a *Fiadn* vendéglő nagyteremében és tüntetett a II. kerületi főgimnázium igazgatója és ama tanárai mellett, akiket talán kellemetlenül érthetett, hogy a közoktatásügyi miniszter Varga Ottó rehabilitálta. A gyűlés szónokai mégis a sajtót támadták meg, közben beszélték a szocializmusról, vagyonszeres és vagyonos tanárokról, *Demečky* és *Szerlemhegyi* Tivadar érdemeiről stb. Az egyetemi ifjúság tüzebb része, amely a Varga-ügyben oly lelkesedéssel támogatta a sajtó akcióját, a maga különvéleményével ugyan megrontotta a gyűlés hangulatának ünneplését, de elvégre mégis okosabbat gondolt és magukra hagyta a tüntető polgárokat, akik azután elhatározták, hogy bizalmukról, szeretetükről és becsülésükről küldöttség útján értesítik *Demečky*t és a vizivárosi főgimnázium tanárait.

— **Életmentő újságíró.** *Kompolthy* Tivadar újságíró, aki, mint említve volt, Balaton-Almáiban egy égő házba rohant, hogy a mentésben segítse, e közben a leomló égő gerendák életveszélyesen megsebesítették, súlyos betegen fekszik. A szerencsétlenül járt újságíró, aki a legszembetűnőbb emberbaráti kötelességének esett áldozatul, ma már szerencsére túl van a veszélyen.

— **Szocialisták sétája.** A szocialdemokraták ma ismét sétáltak az Andrásy-uton. Ma kivételesen vasárnapra rendezték a sétát és úgy látszik, tekintettel a terézvárosi bucsura, rendezték sétájukat a mai napon. Négy óra tájban kezdtek felvonulni a szocialisták. Kisebb csoportokban jöttek az Andrásy-utra, amely különben is tele volt a bucsura járó közönséggel. A szocialisták sétáltak, csendesen, szépen, rendőrség nem jelentkezett és talán ismét ez volt az oka, hogy a mai vasárnap séta ilyen szépen sikerült. Az utcagyerekek, akiket talán nem lehet a szocialdemokraták komoly elemei közé sorozni, megpróbálták, hogy megzavarják az általános rendet; de ezeket az értelem elemeket egy-két rendőr szétzavarta. A szocialistáknak komoly elemei nyugodtan sétáltak este fél nyolcig s ekkor szépen hazavonultak. Az Andrásy-ut ismét visszanyerté a rendes képét s nyolc óra után már nyugodtan sétált a közönség az Andrásy-uton.

— **Rablótámadás a Stefánia-uton.** Tegnap este a Stefánia-ut 13. számú ház előtt *Fazekas* Péter napozást több sebből végezve, a földön fekvő találták az arra cirkáló rendőrök. Gyorsan a mentőket hívták segítségül, akik a súlyosan megsebesített embert a Rókus-kórházba szállították. Amikor kissé magához tért, elmondotta, hogy *Fazekas* Armin és *Pintér* István napzamosokkal ment együtt. A Stefánia-uton ezek egyszerre megtámadták, késekkel összeszurkálták és azután kirabolták. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **A kis-ázsiai földrengés.** Szmirnából érkezett részletes jelentések szerint Aidintől egész Sarakenyig az egész vidék borzasztó pusztulás képét mutatja a földrengéstől. Az első borzasztó lökések az összes állatok vad összevisszaságban futkostak az utcákon és mezdőkön. A lovak nyerítéséből és tehének bőgéséből belevegült az asszonyok és gyermekek vész-sikoltása. Az ég színe hirtelen sötétre változott és ködszerű fátyol ereszkedett alá a földre. Rémes dörögés hallatszott alulról és a föld a borzasztó lökés után több percen át reszketett. Mikor az emberek fölcsoodtak a rémületből, csak akkor látták a pusztulása nagyságát. Aidint, Kis-Ázsia legrégő-painasabb városát, a földrengés két részre osztotta. Óriás szakadék képződött, amely Litza városától Aidinon át egész Kemergir húzódik. Aidin városában ötven ember halt meg és százánál többen sebesültek meg súlyosan. A házak nagyrésze összedőlt és amelyek megmaradtak, azok is roskatag állapotban vannak. Omourlonban hatvan ház és egy templom dől össze. Sok kárt tett a földrengés Nazli és Kiosk városokban is, de a legborzasztóbb sors érte Ortaxe, Sarakeny és Denizli városokat. Ennek a három városnak sorsa valóságosan Szodoma és Gomora pusztulásához hasonló. Majdnem az összes házak romba dőltek és a mit a földrengés megkímelt, azt a tűz pusztította el. A halottak száma százakra rug, a sebesültek pedig felülmúlja az ezret. Egész családok nyomtalanul eltűntek, mintha a föld nyelte volna el őket. A nyomor kétségbejött és a segélybiztonság kiküldött emberei tehetetlenek, mert nincs elegendő pénzük. Ha a szultán nem küld nagyobb segítséget, úgy a megmaradt lakosság nyomorultul pusztul el az éhségtől.

— **Nyololába nyul.** Gróf *Esterházy* Ferenc tati uradalmán érdekes természettajri ritkaságra akadtak. Egy nyolc lábú és négy fülű mezei nyul ez, két tüzzsel és egy fejjel. Ez érdekes, teljesen kifejlett kis állatot felkülték az országos múzeum- és könyvtárbizottság preparátorához *Katona* Mihályhoz preparálás végett. *Katona* Mihály az érdekes ritkaságot bemutatja a természettajri társulatnak, azután pedig visszaviszik. Tatára, a gróf *Esterházy* uradalom múzeumába.

— **A szerelem kínja.** Egy kis falucskában, *Chignoloban*, Pávia mellett, borzalmas esetnek jöttek a nyomára. A falu legszebb leánya volt *Rossi* Giuseppina, aki két év előtt szerelmes lett egy falubeli legénybe. De a lány apja nem egyezett bele a házasságba. A szép Giuseppina azután hirtelen eltűnt. Két év óta nem látta senki és birt sem hallottak felőle. Csak a falu vén asszonyai rebesgettek valamit; olyasmit, hogy a lányt az apja rejtetei odahaza és nagyon kinozza. A rendőrség is tudomást vett a sok suttogásról és *Rossiék* házat a napokban átkutatták. A padlásnak egy szűk és sötét kamrácskájában rettenetes dolgot fedeztek föl a rendőrség emberei. Szalmazsákon fetrengett ott egy esontvához hasonló emberi alak. Az egykor viruló szépségű Giuseppina volt, akit a sok szenvedés és nélkülözés hülyévé tett. Ide zárta a kegyetlen apa, amiért szeretni mertte azt, akit ő nem szánt neki. Két évet töltött a kínos börtönben és most olyan gyöngye, hogy mozdulni sem tud. Az állatias apa pedig csodálatosképpen még ma is szabadlábban van.

— **A pestis Oportóban.** *Párisból* írják, hogy dr. *Calmette*, aki a pestis tanulmányozására kiküldött tudóskor élére állt, tegnap tért haza *Oportó*ból. Egy újságírónak sok érdekes részletet mondott el ottani tapasztalásaiból. Az a munkásnegyed, ahol először lépett föl a pestis, piszkosabb mint bármelyik arab város. Az utcák szűkek és soha nem tisztított nyílt kloakák húzódnak rajtuk keresztül. A kis viskók mindegyikében több család lakik együtt a háziállataival, sertésekkel, kecskével és nyulakkal; nyüzsg mindenütt a patkány és az egér. Ezt a városrészt föl kellene gyujtani és teljesen eltörölni a föld színéről. Naponta legalább négy hivatalos pestis-eset van *Oportó*ban, de sokkal több a be nem jelentett eset. A lakosság gyakran nem is hív orvost a pestises beteghez. Néhány hét óta a pestis a kereskedés és az arisztokrata-negyedbe is átesapott. Hogy honnan hurcolták be a pestist, azt még mindig nem tudták megállapítani. De az bizonyos, hogy mielőtt az emberekre mutatkozott, már kitört a patkányokon és a bolhákon. A munkásnegyedben régtől fogva hullottak el a patkányok s az utcákon szanaszét hevertek. Mikor a francia tudományos expedíció megérkezett, előbb egereken és majmokon próbálták ki a Pasteur-intézet új szérumát. A kísérlet szépen sikerült s kitűnt az is, hogy a szérum bármilyen nagy adagban sem ártalmas. Ekkor embereket is kezdtek beolítani s különösen a hullaszállítással foglalkozó tűzoltóságot iparkodtak a véstől megóvni. A bolhák és patkányok által elterjedhetne könnyen egész Európában a pestis, ha modern egészségügyi intézkedésekkel és ottalossá csiájában el nem fojtják mindenütt, ahol megjelenik. *Oportó*ban csak egy, természetes ellensége van a pestisnek s ez a boves déli napugár.

— **Öngyilkos gépész.** *Oroszázról* jelenti levelezőnk, hogy *Raffer* János odaváló gépész tegnap reggel revolverrel föbe lölte magát s azonnal meghalt. Hogy a jó viszonyok között élő, tekintélyes iparost mi vitte e végzetes lépésre, senki sem tudja, mert nem hagyott hátra semmiféle írást.

FŐVÁROS.

(*) **Társasvacsora a belvárosban.** A belvárosi polgári kör és a Saskür tagjai a községi választásokra paktumot kötöttek. A legutóbbi iskolaszéki tagok választása után, melyet már az egyesült párt vezetett, ma társas vacsorára gyűltek egybe a polgárok közül vagy kétszázötvenen. Ott volt báró *Podmaniczky* Frigyes, *Láng* Lajos s a vezető férfiak közül többen. Báró *Podmaniczky*, mint a kerület országgyűlési képviselője örömet fejezte ki a pártok egyesüléstől és a polgárok lelkeire kötötte az egyetértést, mert a főváros nagy feladatait csak egyesült erővel oldhatók meg. *Polónyi* Géza országgyűlési képviselő után *Láng* Lajos ültette a Sasokat. Ezután még többen mondtak pohárköszöntőt, hangsúlyozva, hogy bizalommal néznek a jövő elé, mert a paktumot úgy társadalmi, mint várospolitikai szempontból üdvösnek és a közélet javára szolgálónak tekintik.

(*) **A fővárosi nyugdíjszabályzat revíziója.** A főszámvevő tegnap terjesztette be a fővárosi tisztviselők új nyugdíjszabályzatára vonatkozó kimerítő számadatait. A közgyűlés még 1897. évben elhatározta, hogy a főváros nyugdíjszabályzatát revideálni kell, mert az 1894-iki fizetési-rendelet mellett a régi rendszer elavult. Az új szabályzat tervezetét még 1897-ben el is készítették, érdemleges tárgyalás alá azonban csak most került. A tervezet három csoportra osztja a fővárosi tisztviselőit, akik 30, 35 és 40 évi szolgálat után kapnak teljes nyugdíjat. Ezenfelül a tervezet a tisztviselők lakáspénzét is belevonja a nyugdíjajutalmak számításába. A főszámvevő pontos számításokat tett arra, hogy mennyi volt a tisztviselők nyugdíja 1883-ban, amikor a régi szá-

bályzatot megalkották, és mennyire növekedett ez 1899-ig; továbbá mennyi fizetést és lakáspénzt élveztek a tisztviselők akkor és most. E számítások alapján az új nyugdíjszabályzat értelmében a tisztviselők első csoportjánál, (akik harminc évi szolgálat után kapnak teljes nyugdíjat) csak a fizetést véve alapul, a nyugdíjak 90%-kal, a lakáspénzeket is beleszámítva 25.34%-kal emelkednek. Ugyanebben a csoportban a fertőtlenítési tisztviselőknél külön 22.5, illetőleg 46.8% az emelkedés. A második csoportban: 14.7% illetőleg 32.6%; a harmadik csoportban pedig 9.89% és 30.77% nyugdíjemelkedés lenne. A végkielégítések összege az új szabályzat szerint 16%-os emelkedést mutat: az özevgyek ellátásánál az első és második csoport 39%, lakáspénzrel 57.7% és a harmadik csoportnál 6.25%, illetőleg 25% többkiadást okoz az új rendszer; az árnyk ellátása fejében szükséges kiadásoknál az emelkedés az első és második csoportban 74 és 85.22%. Az új tervezet szerint a nyugdíjkiadás 318,590 frt. tetemezkézi járulékok fejében 12,000 frt. összesen 330,590 frt. Erre fedezetet nyújt a 4%-os tőke kamatvédelem fele, mely 46,403 firt tesz ki, tehát a közszégi alap terhére marad: 284,188 frt. Az új nyugdíjszabályzat ennél fogva már az első évben 16,897 firt tetemőbbséget okoz, aminek 15 év múlva a mostani alapon számítva körülbelül 80,368 firta kell emelkednie. A főszámvevő ezek alapján az új nyugdíjszabályzat tervezetét nem ajánlja elfogadásra.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Hírek a Népszínházról.** *Duse* Eleonora most *Bukarestben* aratja diadalait s a művészről oly óriási érdeklődést keltett *Bukarestben*, hogy vendéggjátékát már első fellépése után az igazgatóság meg akarta hosszabbítani, de a nagy tragika a Népszínházra való tekintettel csak az előre megállapított szerepet játszsa el a bukaresti közönség előtt s innen jön Budapestre, hol október 26—31-ike között fog vendégszerpelní. — A *Népszínház* most a *kis szökevény* című angol operetthe készül, amely *A runaway girl* cím alatt két esztendeje minden nap színpadra került Londonban. A darab szövegét *Seymour Hicks* és *Harry Nicholls* írták, zenéjét pedig *Lionel Monckton* szerzezte. — A *Falu rossza* e hónap tizenhatodikán, hétfőn kerül színpadra 165-ször. Ez előadás lesz második évfordulója a *Népszínház* új regiméjének s ez évfordulót a színház rendszeren a *Falu rossza* előadásával üli meg; e darab ugyanis, mióta új berendezésben s új díszletekkel és jelmezekkel adják, ismét kasszadarabja lett a *Népszínház*nak.

** **A Grünfeld-Berkovits-Riedl-Bürger vononégyes-társaság** első népszerű kamara-hangversenyét e hó 29-én délután 4 1/2 órakor tartja a Royal-szálló dísztermében *Ehrenstein* Luiza csász. és kir. udvari dalművészes közreműködésével. A végleges műsor a következő: I. Beethoven vononégyes op. 18. 2. sz. II. Dalok, Brahms, Schubert, Rubenstein. III. Bocherini vononégyes op. 33. 6. sz. (Első előadás.) IV. Dalok: Rahun, Massenet, Grigh. V. Grigj vononégyes op. 27. G-moll. Napjegyek 2 forintjával, valamint bérletjegyek a 8 hangversenyre 10 forintjával Rózsavölgyi és Tarsa udvari zeneműkereskedésében válthatók. (Kristóf-tér.)

** **Hírek a Magyar Színházról.** *Sarah Bernhardt* hétfőn érkezik társulatával Budapestre s még aznap este lép fel először *A kaméliás hölgyben*. Kedden és szerdán a *Hamletben*, csütörtökön a *Toscában* fejezi be vendéggjátékát. A *Hamlet* és a *Tosca* előadásai, tekintettel a darabok hosszúságára, nem fél-nyolcór, hanem hét órák kezdődnek. — *Szulamit*, amely eddig egymásutánban tizenhét előadást ért, a Sarah-előadások alatt négy napig pihenni fog. Azután újra folytatják a nagy sikert ért zsidó daljátékot, melyben *L. Komáromi* Mariskának és *Ledofsky* Gizellának egyenlően nagy a sikere. Az előadások főérdekesége különben a fiatal szubrett-primadonnának az a megrázó hatású drámai alakítása, amelyet a harmadik felvonásban nyújt. *Reiner* és *Rosenzweig*nek *Az asszonyregiment* című operettjére, mely legközelebbi udonsága lesz, készül most a *Magyar Színház*. A darab új jelmezei már elkészültek s a színház a női kárt is kibővíti az operetthez.

** **Az Országos Színészegyletől.** Az *Országos Színészegylet* tanácsa 17-én, kedden délután négy órakor saját helyiségében rendkívüli ülést tart, amely az utolsó lesz, melyet a kongresszus előtt tartanak. Ezt megelőzőleg délután három órakor a fogyelemi bizottság tartja ülést.

** **A Népszínház rendezőjének bucsuja.** A *Népszínház* mai délutáni előadása alatt a görög rab-szolja második és harmadik felvonása közt érzékeny kis bucsúünnep folyt le a színpadon. A személyzet *Ferenczy* Józsefét, a színház derék volt rendezőjét bucsúztatta el, aki évek hosszú során keresztül szolgált a színpadi művészetet ezen a színpadon s most nyugdíjba megy. A *Népszínház* tagjai, — nagyok és kicsinyek — a színpadra gyűltek s itt *Vidor* Pál az igazgatóság nevében, *Szirmai* Imre pedig a személyzet nevében mondott bucsút a távozó rendezőnek. A beszédek végzetével szép ezüst babérkoszorút adtak át *Ferenczy*nek, mint a *Népszínház* tagjainak emlékére.

**** Egy nem érdektelen szerződés. Nádaspatakylászló, az Országos Színházakadémianak ezt a másodéves növekedése, aki október hatodikán nyílt jelenésben megjelent a Nemzeti Színház színpadán, hogy megakadályozza az előadást, Kecskemétre szerződött, Micseny György társulatához.**

**** Sarah Bernhardt Berlinben.** A berlini *Börse-Courir* magyarázatát adja annak a hírnök, amely a napokban járta be a sajtót, hogy Sarah Bernhardt mostani európai körútja alatt *Berlin*-t is felkeresi. A berlini *Lessing-Theater* ugyanis szeretné megnyerni a francia tragikát arra, hogy vendég szerepeltessen a színházban az igazgatója felkérte *Blumenthal* Oszkár író, aki Sarah ottléte alatt ott időzött, hogy tárgyaljon vele a berlini vendég szerepeltetéséről. Ez meg is történt, de hogy Sarah Bernhardt megy-e ezúttal Berlinbe, ez még egyáltalában nem bizonyos.

**** Filharmoniai hangversenyek.** Az idei tiz filharmoniai hangverseny iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az első rangú helyek már mind elkeltek és az olcsóbb helyek kereslete napról napra növekedik. Azért figyelmeztetjük a tavalyi bérletet, hogy előjegyzett helyeket menél előbb vegyék át, mivel azok tekintettel a nagy számban jelentkező újrabérletre, semmi esetre sem tarthatók fenn szerdán 18-án túl. A hangversenyek vezényelői *Erkel Sándor, Richter János, Auer Lipót, Dvořák Antal, Fischer Ferenc* és *Wagner Szigfrid*. Legközelebb *Ondricek Ferenc* és kir. kamarazenesz, *Burgstaller Alajos*, frankfurti operacénes és *Wihan János*, prágai gordonka művész fognak közreműködni, mire az évad második felében *Sauret Emil, Dohnányi Ernő, Kleeberg Klótd*, párisi zongora művész, *Petersen Margit* hangverseny énekesnő Kopenhágából, *Auer Lipót* tanár, *Dióssy-Handel Berta, Grósz Gizella* zongora művésznő lépnek fel. Az utolsó hangversenyben a *Zenehadvélok* teljes énekara működik közre *Bach: Máté-passió*-jában.

**** Verdi és az Annunziata-rend.** Ismeretes már, hogy az olasz király az Annunziata-renddel öhajította kitüntetni *Verdi*-t, a napokban betöltött nyolcvanhatodik életévének fordulójára alkalmából, de a kitüntetés elmaradt. Elmaradásának okáról most az írják a római újságok, hogy *Verdi* kijelentette *Bacelli* közoktatási miniszternek, hogy nem kívánja, hogy ő miatta eltérjenek a százados szokástól, amelynél fogva ezt a rendet csak hercegek, hadvezérek és államférfiak kaptak.

**** A Dalos-Színház első évada.** A múlt héten fejezte be a Dalos-Színház idei szezonját, mely a kedvezőtlen időjárás mellett olyan sikereket mutatott, amiket a Városligetnek azon a részén remélni sem lehetett. *Zöldi Márton* igazgató teljesen új műsört s új közönséget teremtett a színházban. Több mint negyven apró operette (többnyire *Offenbach*-féle) került bemutatásra, nagy sikere volt a *Petőfi* című látványosságának s a szezon végén *Eszternek*, mely negyvenegyszer egymásután tölthette meg a színházat. Az *Eszter* című bibliai melodráma tette lehetővé, hogy a jó erőköl álló magyar társulat téli otthonát a fővárosban. *Albrecht Ferenc*, a *Somossy-orfeum* igazgatója ugyanis vendég szereplésekre szerződött a társulattal, mely vasárnapról kezdve minden délután előadja *Eszter* egész új eredeti zsidó muzsikával s fényes kiállítással. A vendég szereplő társulat kiváló tagjai a következők: *H. Csillag Amália, Ilosvayné-Cservári Irma, Guthy Sarolta, Horváth Arnold, Kiss János, Balogh István, Királyi Lajos*. A rendező *Hatvani Károly*, a karnagy *Weisz J.*

**** Arnoldsohn Sigríd Pétervárot.** A pétervári udvari opera ez idei olasz staggioneja nagyon fényesnek ígérkezik. A társulat starja *Arnoldsohn Sigríd*, a nálunk is ismert svéd csalóagny lesz s rajta kívül még egész serege lesz ott az előkelő olasz operai művészeknek. A művésznő negyven előadásért kétszáz frankot kap. Hasonló tiszteletdíjat csak *Patli Adeline* kapott annak idejében, Oroszországban.

**** Olasz énekesek a Telefon Hírmondó hangversenyén.** A múlt héten a *Telefon Hírmondó* hangversenyén közreműködő olasz énekművészek éneke oly tetszést aratott, hogy az előfizetők kérésére a Hírmondó hangverseny-igazgatósága elhatározta annak megismétlését. E hangverseny ma — hétfőn — este lesz és a közreműködők a következők: *Carmen de Ientes* és *Giuseppe Brudon* olasz énekművészek, a florenci nagy dalgégyület tagjai, *Ritonyi Tilda, Szemerai Matild* és *Krammer Etelka* urnők, *Kertész Ödön* és *Strósz Árpád*, a m. kir. Operaház tagjai és *Nádpataky Sándor* ur.

Hangverseny után a rendes esti felolvasás keretében az angol-transvaali háborúról legújabbban érkező táviratokat is felolvastatja a *Telefon Hírmondó*, míg az olvasás befejeztével 11 óráig cigányzene játéka lesz hallható a kagylókon keresztül az Emke kávéházból.

MŰVÉSZET.

□ **A szolnoki művészkolónia.** Azok a magyar festők, akik a minap *Wlassics* miniszter támogatását kérték a szolnoki művészkolónia ügyében, most a miniszter felhívására beadványt küldtek a miniszternek, amelyben elmondják, hogy Szolnok városát karakterisztikus magyar mivoltáért választották ki első települ és mert úgy a megye, mint a város a legnagyobb áldozatokra kész az eszme megvalósításáért. Azután a művészek egyetemlegesen kötelezik magukat, hogy legalább három évig az évnek bizonyos szakát (leginkább a nyarat) Szolnokon töltik, Jász-Nagykun-Szolnokmegyében évenként műtárlatot rendeznek s azonkívül ott faszit

képeiket külföldön is kiállítják. A művészek kéri továbbá a minisztert, hogy vállalkozásukat legalább azzal támogassa, hogy a műtermek építését anyagilag támogassa. A művészek képviselőjükként *Mihalik Daniél* és *Szlányi Lajos* neveztek meg.

A miniszter a művészek előterjesztésére legközelebb megadja választát és a maga feltételeit, hogy a kolónia a város a jövő évben létesülhessen. A megye és a város a művészeknek megígérte, hogy ingyentelket ad, s az állam segítségével fölépítik a műtermeket. A kolónia telepét a Tisza és a Zagyva közötti területre tervezik. Egy épületben lenne tizenkét-tizenöt műterem, ugyanannyi lakoszobával a művészek számára. A műterem épületét mintegy két holdas kert venné körül, amelyben magas kerítéssel elzárt pleinair-udvart csinálnának, ahol szabadban festhetnének. A művészek maguk rendeznék be helyiségüket s gondoskodnának a szolgazemélyzetről s a telep gondozásáról.

□ **A király és a királyné mellszobra.** Az *Iparművészeti Társulat* a szobrászatot azzal akarja népszerűsíteni, hogy a jelesebb alkotásokat művészi reprodukciókban olcsó áron hozza közforgalomba. Ujában a király és a királyné mellszobrát hozza piacra, melyeknek eredetijét *Zala György* készítette a Park-klub számára. A reprodukciók nemsokára elkészülnek.

Művészeti szalonok.

— A Budapesti Napló levelezőjétől. —

Berlin, október 13.

Berlin egyik legnagyobb műkereskedésének, a *Keller und Reiner* cégnek társtulajdonosa, *Reiner* mondotta nekem beszélgetés közben, hogy a képművészetnek és általában a művészet fejlesztésének legfontosabb eszköze nem annyira a sok hivatalos, nagy műtárlat, hanem a szakszerűen vezetett műkereskedés és magán-műkiállítások.

Amidőn heteken át a legkiválóbb berlini magán-szalontokát végigjártam, meggyőződtem, hogy ennek a finom izlésű és nagyműveltségű műkereskedőnek közgazdátottnak látszó állítása igaz. Ki hinné el, hogy a kizárólag spekuláción alapuló kereskedés hathatós kulturális eszköz? És mégis úgy van. Ezeknek a berlini műkereskedésnek a berendezése és szervezése egy a kiállító művészre, mint a látogató közönségre nézve is nagy erkölcsi haszonnal jár. Természetesen itt is szalónja válogatja. Mert van belőlük bőven. Hogy csak a nagyobakat soroljam fel, megemlítem első sorban *Schulte* Ede világhírű szalónját, amely Berlinnek egyik legszebb útján, az *Unter den Linden* van. Itt kizárólag nagy és ismert művészek festményei és szobrai láthatók. *Schulte* és helyettese *Paulus*, nagyon megválogatják a kiállításra meghívandó művészeket és azonfelül még ezeken kiállított műveit is. Más, modernebb ízű a *Cassirer* testvérek szalónja, amelyet a *Victoria-Strassén* főképpen a *Szecesszionista-Egyesület* művészei keresik fel műveikkel. Ezekben a termekben kizárólag képművészeti műtárgyak láthatók. Ellenben a *Ribera*-féle szalón és főképpen a már említett *Keller* és *Reiner*-féle termekben igen fontos szerepet játszanak az *iparművészeti* tárgyak.

Míg a *Schulte*-féle kiállítások látogatásából általában legfeljebb azokra háramlik erkölcsi haszon, akiknek immár van valamelyes műismeretük, műérzékük és izlésük és akik megtalálhatják a festmény szépségét magában a művész munkájában a keret és környezet nélkül is, addig a *Keller* és *Reiner* tárlat látogatása révén a műrekek világában járhatatlan ember is tanulhat: itt nem kell elképzelnie magának, hogyan hatna ez vagy az a festmény egy berendezett szobában, mert itt mindjárt úgy is látja. Ezzel el is mondtam röviden, hogyan van berendezve a *Keller* és *Reiner* cégnek ultramodern műkereskedése.

A leghirebb valamennyi közt a régi *Schulte*. Kiállít nemcsak előadó, de igen gyakran csak a nyilvánosságnak bemutatandó műveket is és pedig többnyire egy-egy művészről egész sorozat festményt vagy szobrot.

Schultenak kétféle a látogató és vevőközönsége, amely kizárólag a magasabb arisztokráciából, a gazdag bankárokból és a jobbmodú polgárokból regrutálódik. Az egyik része évi bérletet vált három márkáért, a másik része pedig — ezek főképpen idegenek — egy márkás egyszeri látogatásra jogosító jegyet vált. Évi bérletet 1898-ban *Schulte* mintegy tizennégyezerrel adott el. *Ribera* három ezer bérletjegyet adott el ugyancsak három márkánként. Az egyévi látogatók száma *Schultenál* nem haladja meg a tizezret, *Riberánál* pedig alig a négyezret.

Egészen másképpen van berendezve *Keller* és *Reiner*ek szalónja, amelyet csak két évvel ezelőtt alapítottak a nagytehetszerű tárlat tulajdonosok, akik

mindketten műépítészek. A tulajdonosok abból a szempontból indultak ki, hogy a közönségnek legnagyobb része művészileg nem eléggé képzett ahhoz, hogy egy szép festményt egymagában, keret és megfelelő környezet nélkül eléggé megérthessen. Ők tehát a három hétig tartó csoportkiállításokkal egyidejűleg egész lakosztály berendezéseket állíttanak ki. Látható itt tökéletesen berendezett uri szoba kényelmes angol stílusban, finom, illatos női boudoir a XV. Lajos korabeli utánzatban, amelyből a csinos íróasztalkától kezdve, a fehérmárvány kandalló előtt levő könnyű hintaszékig és az ezereféle pipere-diszjig semmi sem hiányzik. De van itt elegáns könyvtárszoba, hatalmas szekrényekkel és polcokkal, íróasztallal. Sőt tökéletesen berendezett uri ebédlőt is látunk itt, amelyben az óriás pohárszékeltől kezdve az utolsó pohárig s a pompásan terített asztalig minden stíluszerű és egy művész terve szerint készült. Van azonkívül egy szép, nagy, felső világítási terem is, amelyet kizárólag a *grand artnak* tartanak fenn. Itt rendezik *Reiner*ek az ő csoportkiállításait. Ez még nem minden: a folyton új butorokkal díszített és más-más változatban berendezett könyvtár-szoba, pompás *művészeti könyvtár* tartalmaz, amelyben a világ összes művészeti folyóiratai kívül egész csomó komoly szakmunka, számtalan monográfia és méregdrága diszmit áll a látogatók rendelkezésére. Nem hiányzik itt *Klingernek* híres metsztkönyve és *Singer* és *Wolfnerék* *Munkácsyja* sem, amely itt is, a diszmitvek legelőkelőbb otthonában, feltűntet kelt. És még ez sem minden: *Keller* és *Reiner*nek van gyártalepe is, ahol a XV., XVI. századok pompás ötvösmunkáitól és üvegöntvényektől kezdve majdnem minden házeszközt előállítanak hü utánzatban, vagy eredeti művészi terv szerint. Egész külön osztályt képviselnek a grafikai művek. A legmodernebb *Paczka Cornélia*-féle alumínium-metszektől kezdve a híres régi rézkarokig mind megtalálunk itt.

Érdekes és tanulságos néhány statisztikai adat, amelyeket a cég előzékenysége folytán magukból az üzleti könyvekkel mértek. Bár az üzlet csak két év óta áll fenn, a három márkás bérlet száma október 1-én jóval túlhaladta a *nyolcezeret*. Tavaly kizárólag eredeti festményekért, vagy szobrokért a művészeknek mintegy negyvenöt ezer márkát jutottat a cég. Ha még hozzávesszük a 15%-os jutalékot: igen tekintélyes összeget nyerünk az eladott művek árából. Az iparművészeti tárgyak eladása természetesen majdnem öthatszorosát teszik ki az előbbi összegnek. Hátra van még a rengeteg fotográfia és a metszet-üzlet.

Látványos, hogy az ilyen műkereskedés nem is olyan kiszabású üzlet. Kizárólag spekuláción alapul és mégis érthető, hogy hatalmas kulturális missziót teljesít. Mert bizony itt Berlinben a fiatal mátkapár a lakása berendezésére gondolván elmegynek *Keller* és *Reiner*eknek két-három tárlatára és megnézi jól a szobákat in natura. Érthetőbb ez, mint a butorke-rekedő rossz rajza. És mindjárt azt is látja, hogyan kell elhelyezkednie a festménynek a szalóban; hogyan kell szépen megteríteni az ebédlő asztalt; hogyan lehet kényelmesen, elegánsan berendezni az uri szobát; hogyan vetik rába a bőrapplikációval díszített zöld, vagy kék nehéz posztfűggönyt; alatta a halvány sárga csipkefüggönyt és ez újból divatos lambrekint. Mindezt a legjobb rajz sem magyarázza meg kellőképpen.

Es ki ne adna szívesen három márkát egy évben, ha láthat tizenöt kiállítást negyvenöt-hatvan művészről, tizenöt különböző teljes lakásberendezést, remek metszeteket és még azonkívül rendelkezésére áll közel ötven pompás folyóirat és egy szép könyvtár?

Keller és *Reiner*nél utójára a *Hessenben* élő *Behrens* Péter állított ki. Festményei nem elsőrangúak, annál figyelemreméltóbbak azonban az ő iparművészeti művei. Különösen feltűntet és osztatlan dícséretet aratott egy kerek ebédlőasztala, amely hasonló ahhoz a híres *Ripp-Rónai* és *Thék* *Endre*-féle peres asztalhoz. *Behrens* asztala szintén kerek. Az asztalterítő nem fűdi az egész lapot, hanem csak gyűrű módjára az asztallap széleit, ahol a tányérok és a poharak állanak. Az asztallap közepét egy pompás színes porcellán-lap foglalja el, amelyet a háziasszony egy kis csavar segítségével forgathat. Ennek előnye az, hogy nem szükséges a tálaló inasnak vagy szobalánynak az étkeket körülhordania, hanem egyszerűen leteszi a tálal urnője elő a porcellán lap szélére és miután a háziasszony vett magának az ételből, egyet csavar láthatatlanul a terítő alatt és az ételtől az egyik vendégtől a másikhoz vándorol. *Behrens* terített asztalán minden egy mintázatu. Asztal, székek, tálak, tányérok, poharak, abrosz és lkendők, sőt még a szőnyeg is.

Ugy értesülök, hogy *Reiner* a tél folyamán

ahány magyar festőművész műveiből is akar csoportkiállítást rendezni. Többek között a következő művészek fognak meghívást kapni: *Fényes Adolf, Kernstock Károly, Réti István, Ferenczy Károly, Róna József, Teles Ede* és végül, akit első sorban kellett volna említenem: *Mednyánszky László*.

Sólyom Gyula.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A **Petőfi-társaság** ma délelőtt felolvasó ülést tartott *Barlók* Lajos elnöke alatt. A közönség ezáltal is tömeges megjelenésével mutatta ki rokonszenvét a társaság iránt.

A tárgyszóhoz dr. *Molnár Géza* vendég értekezése nyitotta meg. Dolgozatát *Szana* Tamás mutatta be s címe: *Petőfi a magyar zenében*. Molnár Géza az újabb írói generáció egyik nagyképzetségű, briliáns tollú tagja, akinek mai debütjét nagy szimpátiával és érdeklődéssel várták.

Dr. Molnár Géza értekezése a Petőfi-dalirodalommal foglalkozik és az első kritika-esztetikai méltatása annak a zenekincsnek, amelyhez Petőfi szolgáltatta az anyagot és inspirációt. A szerző először szól lírai költészetünk ama korszakáról, amelyben a posták versei még alkalmatlanok voltak a megjelenítésre és szembeállítja a Bajza, Kölcsey stb. verseire készült dallamokat azokkal a melódiákkal, amelyekkel Petőfi, Arany és Tóth Kálmán költeményeihez fűztek. Dr. Molnár Géza aztán sorra veszi *Liszt Ferenc, Erkel Ferenc* és *Sándor, Simonffy Kálmán, Egressy Béni, Mosonyi Mihály, a két Doppler, Huber Károly, Arany János, Mihalovich, Hubay, Zimay, Ábrányi, Lányi, Hegyi, Major* és még vagy 25 zeneszerző Petőfi-dalait. Szól a régi *Füredi-, Mátyás- és Bogmár-féle*, valamint az újabb gyűjteményekről és foglalkozik a régi naturalista zenészek (*Tecsenyánszky, Nyizsnyai, Lovassy, Kovács, Svastics*) kísérleteivel is. Nem revesebb, mint 8 darab „Talpra magyar”-t, 7 „Hontfal”-t ismertet és elmondja, hányan és minő sikerrel zenésítettek meg minden jelentékenyebb dalt. A szerző a gyűjteményeket és népdalokat nem számítva, összesen 136 auktoros Petőfi-dalt vett történet-kritikai vizsgálat alá és ennek eredményéről számol be a felolvasott esszé.

A tetszéssel fogadott, mély tanulmányra valló értekezés után *Torkos László* ült a felolvasó asztalhoz, hogy bemutassa *Hatvani* című 12 énekes tréfas költői beszélyének néhány részletét. *Hatvani*, a debreceni kollegium e század elején altaniszorának bűbajos mesékkel átszőtt alakja most különös kelendőségnek örvend az irodalomban. Megénekelte annak idején *Arany János*, viselt dolgait megírta *Jókai*, legutóbb *Makai Emil* készítet egy vigjátékot róla, s ma *Torkos László* tréfas elbeszélését hallottuk. A tudós professzornak *Asmódi*, a rossz szellem a kísérője, s ez vezeti őt keresztül 12 éneken át mindenféle kalandon, míg végre *Hatvani* a házasság boldog révére jut.

A közönség megtapsolta a sikerült részleteket. Utolsóank *Prém József* olvasta fel *A kapitány ur* című novelláját, amelynek gyors, élénk tempóban lepergő jeleneteiért a közönség megelégedett.

A zárt ülésben, amely ezután következett, a *Petőfi-házról* folyt a szó.

VIDÉK.

— (Ipartestületek kongresszusa.) Mint Kolozsvárról táviratozzák, az országos ipartestületi kongresszus ma befejezte tanácskozásait. A mai ülésen *Bobula János* fővárosi építész kezdte meg az előadások sorát az építőipar törvényes szabályozásáról. Ugyanerről a tárgyról *Gunszt József* budapesti építőipartestületi jegyző is terjesztett be határozati javaslatot. Több felszólalás után az előadók javaslatait elfogadták.

Az iparosok nyugdíjügyének tárgyalását *Edni Illés* László titkár nagy érdeklődéssel hallgatót előadói beszéddel vezette be. Javaslatotfogadtak el, amely szerint a nyugdíjintézmény önkéntes hozzájárulással lenne létesítendő.

A betegsegélyezési ügynek *Szontagh Jenő* (Szolnok), *Sugár Ignác* (Miskolc) és ifj. *Jakab Lajos* (Kolozsvár) voltak előadói. E tárgynál hosszas, itt-ott szenvedélyes vita indult meg, végül az elnök felvilágosító észrevételei után elfogadták *Szontagh Jenő* javaslatát a kassai küldöttek a testületi pénztárak felkarolásait célzó pótállással.

A fegyencipar ügyének *Kalmár István* (Szeged), *Racsák János* (Vác), *Kommerell Gyula* (B.-Gyarmat) és *Posch Endre* (Veszprem) voltak az előadói. A kongresszus az előadói javaslatot egy pótállással elfogadta.

A napirend folytatása előtt *Gelléri Mór* felolvasta *Hegedűs* Sándor kereskedelmi miniszternek a kongresszus üdvözlőre küldött következő tavrati javaslatát:

Meleg üdvözlőket melegen köszönöm. Biztos záloga ez nekem az Önök sikeres támogatásának, mit újra kérek és előre köszönök.

Hegedűs.

A tisztességtelen verseny ellen való védekezés ügyében *Pülsy István* (Budapest) előadása után elhatározta a kongresszus, hogy a tisztességtelen verseny ellen való törvényhozási és kormányzati rendszabályok érdekében feliratot intéz a kereskedelmi miniszterhez.

A munkaközvetítés ügyét hosszu vita után levették a napirendről, mire dr. *Kovács Gyula*, a kir. kereskedelmi muzeum igazgatója motorikus erőre berendezett kézműhelyek előállítását indítványozta.

Dr. *Horváth János* és *Sámul* Ferenc budapesti iparhatósági biztosok a békéltető bizottsági intézmény fejlesztésére nézve tettek javaslatokat. A gyűlés ezeket is elfogadta.

A napirend utolsó tárgyánál vegyes testületi indítványok voltak kitűzve, amelyeknél dr. *Soltész Adolf*, az országos iparegyesületi titkára volt az előadó. Az elnök és az előadó javaslatára az összes beérkezett indítványokat a központi bizottsághoz teszik át, kivéve a kereskedelmi és iparkamarák kettéválasztására és külön „kézműves kamarák” felállítására vonatkozó indítványt, melyet külön tárgyalásra tűzött ki. *Bozso János* szegedi ipartestületi jegyző viharos ellenmondások közöt oltotta meg a kamarák kettéválasztását célzó indítványt, miközben igazgató jeleneteket támadtak a mostani kamara hívei és a szegedi indítvány támogatói közt. Hosszas vita után az elnök javaslatára a jövő országos gyűlés napirendjére tűzték ki az ügy tárgyalását.

A három év múlva összejövő kongresszus helyéül *Nagyváradot* jelölték ki.

Miután még az elnökségnek és Kolozsvár városnak a kongresszus köszöntet szavazott, *Abonyi Emil* miniszteri tanácsos lelkes ovációk között vett búcsút a kongresszus tagjaitól, biztosítva őket a határozatoknak jóindulatu figyelembe vételéről.

Ülés után bankett volt az ipartestület házában. A bankett folyamán *Benigni* indítványára üdvözlő tavriratot küldtek *Hegedűs* miniszternek.

A magyar kézműparosság, így az üdvözlő tavrirat, sobase kért egyebet, mint igazságot és méltánylást. Ezt kérjük most is, ezt kérjük jövőre is abban a hitben és reményben, hogy senki sem volt még hivatva ügyünk igazságosabb képviselőjére, mint Nagyméltóságod, e varos büszkesége, a magyar iparosság sziklazilard bizalmának birtokában. Az a buzgó imádság epedez mindnyájunk ajkain, vegye Excellenciád kezébe a magyar kisipar zászlóját, mely sok évtizedes szenvedés után kér életet és méltánylást.

A kun-halasi főgimnázium.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, október 14.

A múlt napokban tisztelgett Halas városából az ev. református egyházközség tagjainak értekezletéből kiküldött küldetésű *Szilágyi Dezső* szuperintendenciális főgondnoknál, hogy ányujtsa neki azt a kérvényt, melyet a kunhalasi ev. ref. egyházközség legelőkelőbb tagjainak értekezlete fogadott el s melynek elősorolvák mindama törvényellenességek, amelyeket az egyháztanács a ref. főgimnázium építése körül elkövetett.

Pár év előtt a *Budapesti Napló* szíveségéből kezdtek meg a halasi ev. ref. főiskola építése körül történt visszaélések és törvényellenességeknek szelöltetését, nyilván reámutatva azon sérelmes eljárásra, melyet az ottani ref. egyháztanács elkövetett: ámde a megtámadott egyháztanács meg sem kísérelte a felhozottak megcáfolását, helett oly vadak ellenében, amiket felhozunk, kötelessége lett volna nemcsak saját, de az egyháza érdekében, — melynek legnagyobb erje a nyilvánosságban van — felelni és megcáfolni ez állításokat, vagy legalább megnyugtati a közönséget.

Ísmételt felszólamlásaink eredmény nélkül maradtak; pedig vártuk, hogy ha már maga a megtámadott egyháztanács meg nem szólal és kerül a nyilvánosságot, a felettes hatóságok fogják belenyúlni a dologba s kérdőre vonják az egyháztanácsot, hogy igazolja magát; ámde a felettes hatóságok sem tartották méltónak, hogy kérdőre vonják azt az egyháztanácsot, mely közpénzek könnyelmű kezeléssel, egyházi és főgimnáziumi alapítványok önkényes felhasználásának vádjával volt általunk megvádolva.

Az egyháztanács kerülte a nyilvánosságot, mert oka volt kerülni, ám a felsőbb hatóság is hallgatott, mert hiszen az egyházközség elnökségének engedékenység és jónszeműsége járulhatott csak ahhoz, hogy a halasi ev. ref. egyháztanács azokat a törvényellenességeket elkövettesse.

De végre az egyházközség tagjai sem nézhettek tovább azt a könnyelmű és bűnös gazdálkodást és szeptember 27-ikén dr. *Farkas Imre* volt országgyűlési képviselő elnöke alatt tartott értekezleten kérvénybe vették az egyházközség tagjainak panasza.

Ez a kérvény feltárja azt a törvény- és szabályellenes eljárást, mit a hitközség lelkésze, főgondnoka folytatott s feltárja egyszerűsrim azt is, hogy az egyházközség elnöksége mily keves óvatosságot tanusított, az adósságot adósságra halmozó és váltónyargalásba bement egyháztanáccsal szemben.

Ebből a kérvényből kitéjük, hogy az egyháztanács az egyházközségi közgyűlés egybenhivása s ennek elhatározása nélkül belement az adósság csinalásba, hogy lekötötte a református egyháznak minden ingó és ingatlan vagyonát és jövedelmét, — és hogy a kötelezvenyt az egyházközségi elnökség jóváhagyta.

Kiderül, hogy mikor az iskola építésére 80.000 forinttal volt vállalkozó, ennek ajánlatát az egyháztanács mellőzte s az egyházközségi gyűlés egybehi-

vásának mellőzésével — tehát önkényileg és jogosulatlanul annak építését házi építkezésbe vette, minek eredménye lett, hogy a főiskola építése 149.460 forint 57 krajcárra került, vagyis 69.460 forint 57 krajcárral nagyobb összegbe, mint mennyiért a vállalkozó az építést átvenni kész volt.

Azt mondja a kérvény:

Egyházi és főgimnáziumi pénzek címe alatt a számadás szerint 24.632 forint 89 krajcár vétetett igénybe, hitközségi felhalaltáras s felsőbb hatósági engedély nélkül. Valamint ez, épp úgy meg nem engedett eljárás az is, hogy a külön rendeltetéssel bíró alapítványi pénztárak, bár kölcsön címén a hitközség megkérdése nélkül igénybe vétettek s ez idő szerint nem is 890 forint 83 krajcár, hanem az 1898. évi leltár szerint az abból jogosulatlanul kihagyott 18.000 forint felhasználás iskolai alapösszegezen felül 27.649 forint 62 krajcár erejéig, nyílt megsértésével az alapítványi sértetlenségének, kijátszásával a királyi főfelügyeleti jognak is.

Kiderül abból a kérvényből, hogy a pazar könnyelműséggel építkező és adósságot adósságra tetező egyháztanács, bár az egyházmegye részéről jóváhagyott költségetves hiányt nem tüntetett ki, — 1893-tól számadás, — adósságok ismerete és tervezet nélkül 20% adókvitést rendelt el az egyházközség megkérdése nélkül.

Mikor mi az elmúlt években mindezeket nyilvánosságra hoztuk, akkor az egyháztanács magánkörben és Budapesten csak azt hajtogatta, hogy néhány elégedetlen embernek a személyes gyűlölködésére vezethető vissza ez a támadás s főképp a lelkész ur volt az, a ki támaszkodva Tisza Kálmán nagy befolyására, politikai színezetet is kívánt adni ennek a tisztán az egyházat érdeklő ügynek, amint-hogy mindent elkövetett arra nézve, hogy ezt az ügyet politikai természetű ügynek tüntesse fel.

Ma azonban az egyházközség tagjai kérvényükben ezt mondják:

„Excellenciád jogérzete s igazságszeretete bizonyára felháborodik ezek hallatára s igazat fog nekünk adni, midőn az állítjuk, hogy a halasi ev. ref. egyházbán jog helyett az önkény, törvény helyett a törvénytelenség, szelidség helyett a zsarnokság uralkodik.”

Vlassics miniszter igazságszeretete és jogérzete is felháborodott ezen, midőn pár év előtt a halasi főiskola ügyével alaposan foglalkozott; ámde amint vaskézlet próbált belémarkolni ebbe az ügybe, akkor az ügyvel közvetve és közvetlenül érdeklődő hatalmas tényezők az autonómiának „ne nyuj hozzá” kérdéssel álltak elő.

Szilágyi Dezső az autonómia munusával való ijesztetés nem feszélyeztet, mert mint főgondnok ő az autonómiának legeső őre, és mert ugy ismértük őt, mint aki senkit sem legyezget s jog és igazságerzetén kívül senkre sem halgat; reméljük is, hogy amit a törvény és jog megkövetel s amit az igazság megkíván, mindazt az ő részrehajlatlanságával megteszi és hogy meg fogja szerezni a jog és igazság érvényesítésével a méltatlanul nyomorgatott egyházközség békéjét.

I. z.

EGYESÜLETEK.

(Az Ügyvédsegédek Országos Egyesülete) ma délután három órakor tartotta alakuló közgyűlését az Újvárosi háza üléstermében. *Horovics Jenő* ideiglenes alelnök azzal nyitotta meg a közgyűlést, hogy kifejtette az egyesület fontosságát és nemes hivatását. Az egyesület országosan akarja szervezni az ügyvédi irodákban dolgozó művelt fiatal emberek ügyét, amely bizony eddig nem állt a legkedvezőbbben. Ugy erkölcsi, mint anyagi támogatásban akarja részesíteni azokat az ügyvédi és jogászai pályára készülő ifjakat, akik minden tapasztalat és támogatás nélkül lépnek ki a gimnázium falai közül az életbe. Az ideiglenes tisztikar leköszönése után a közgyűlés megválasztotta az állandó tisztikart. Elnök lett *Kadosa Marcell*, alelnök *Horovics Jenő*, jegyző *Szalay József*. Ezenkívül megválasztották 6 rendes- és 3 póttagot a választmányba. *Kadosa Marcell* elfoglalván az elnöki széket, hosszabb beszédben köszönte meg a közgyűlés bizalmát és az igazán nemes cél érdekében további szorgos munkára és kitartásra buzdította a tagokat.

(A Magyar Mérnök és Építész-Egylet) mű és középítési szakosztálya hétfőn, október 16-án este 7/7 órakor ülést tart, melyen *Palóczy Antal* tanár rendkívül érdekes felolvasást fog tartani kritikailag ismertette a fővárosi közmunkák tanácsa 1898. évi jelentését. *Palóczy* a szakosztály legutóbbi ülésén már bejelentette e felolvasást és kérte a szakosztályok minden tagját, hogy véleményüket az illető pontoknak szinten tejtsek ki. Ezt főleg azért jelentette be előre, hogy a közmunka-tanács tagjai s erről eleve tudomást szerezzenek s az esetleges vitában saját nezetüknek kifejezését is adhasanak.

(Egyetemi élet.) Az Egyetemi Dalkör tegnap tartotta a tagok nagy részvételével alakuló közgyűlést. A tisztikar a következők: *Zsembery István* elnök, *Kajnar János* alelnök, *Gebhardt Károly* karnagy, *Voscs Zoltán* helyettes karnagy és *Kóssa Lajos* jegyző. A dalkör hétfőn és csütörtökön este 6-7-ig tart próbákat.

(A Magyar Vasúti-és Hőjászati Klub) október 21-én nyílik meg ünnepélyesen *Andrássy*-ut 69. szám alatti helyiségében. Az ünnepélyes megnyitást díszlakoma követi.

SPORT.

*. **A Műegyetemi football klub** ma délután mérkőzött szóp számú közönség jelenlétében a csömöri uti versenypályán a pozsonyi tornaegylet csapatával. A verseny 4:0 arányban a műegyetemi football klub diadalával végződött.

*. **A nagy pardubitzai akadályverseny** csekély érdeklődés mellett tört ki a Pardubitzban. A verseny lefolyása szenzáció volt, amennyiben a résztvevők közül csak egy ló, gróf Kinszky Zdenko Slavaja jutott keresztül a pályán, a többi *Conjuror*, *Sarolta* és *Victor* feladták a versenyt. Totalizátor: 5:18. Az összes helytetteket is Slava hívei kapták: 25-re 67-ot.

*. **Regék egy versenystállóról.** Fantasztikus hírek keltek a minap szárnyra egy alakulófélben levő versenystállóról, melynek *Söllinger* százados, a híres *Abonnet* egykori gazdája lenne a managerje. Az istálló tulajdonosai lennének Lebaudy Róbert, Csetei Herceg Péter és báró Schossberger Nándor. A valószínűtlen hangzó dolgot megcáfolja most báró Schossberger Nándor távirata, aki kijelenti, hogy az istálló alapításáról nem tud.

*. **Megszűnt versenystálló.** Capt. *Gaston* (lovag Guttman) végleg megszüntette versenystállóját s álnévt most túrlített hivatalos listájukból a Jockey-Klubok. Lovag Guttman legjobb lovai voltak: *Sándor*, *Morny*, *Termidor*, *Ladrone* stb.

*. **Statistika.** A ma végződött őszi lóversenyek nyertesei a következő eredményeket érték el:

Istállótulajdonosok:

Dréher Antal	70,730 k.	B. Harkányi A.	12,060 k.
Pechy Andor	67,230 "	Egyedi Lajos	10,630 "
B. Königsvarter	30,150 "	Mr. Wood	10,130 "
May V.	30,000 "	Ottó főnőceg	8,420 "
Gr. Festetich T.	27,960 "	Egyedi A.	8,193 "
B. Harkányi J.	24,160 "	Jankovich Gv.	7,803 "
G. Eszterházy L.	19,100 "	Gr. Kinszky Zs.	7,710 "
B. Springer G.	18,303 "	Mr. Duke	6,730 "
Gr. Andrassy T.	16,010 "	Gr. Hunyady J.	5,980 "
Szemere M.	14,980 "	Mr. Block	5,430 "
B. Uchritz Zs.	13,080 "	Blaskovich E.	5,320 "

Versenyllovak:

Per Butters	60,000 k.	Jablancia	10,000 k.
Kara	24,000 "	Leader	7,900 "
Bonvivant	27,500 "	Bator	7,000 "
Attila	20,000 "	Mondaine	6,000 "
Mordánv	19,100 "	Highest time	5,000 "
Topromene	10,000 "		

Jockeyk:

Sharpe	11	Gilchrist	5
Rumbold	8	Hyams	5
Smith	6	Poole	3
Bulford	6	Kapousek	3
Adams	6	Sheybal	3
Wilton	6	Park	2
Cleminson	5		

Az utolsó versenynap.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, október 15.

A minthogy az egész esztendő tele volt szenzációval, úgy az utolsó nap sem mult el a nélkül. Csakhogy míg eddig az volt a szenzáció, hogy folyton favorit győzött, ma végre nagy versenyben outsider hozott szenzációt: a szép *Topromene*, mely csaknem feltartva nyerte meg a 10.000 koronás Dunakeszi-díjat Fille és társai ellen. *Topromene* egyike a legszebb versenylovaknak, amelyet valaha láttunk s hogy klasszis ló, azt nemcsak ma mutatta meg, hanem kora tavasszal is, amikor *Attila* és *Bohó* egyenrangú ellenfelének mutatkozott.

Topromene mai futása után komoly Derby-cracknek tekinthető. A derék Matchboknak öröme telhetik most a napageddi mènesben, mert *Topromene* kívül egy másik fia is szerzett neki diadalt, *Ritka II.*, amely jó kvalitású kétéveseket vert a nyeretlenek versenyében.

A mai utolsó nap, amelyen tul az idén Budapestben már nem lesznek lóversenyek, a következő részletes eredménnyel végződött:

I. Eladók handikapja. Díj 2000 korona. Távozás 1600 méter. Gróf Teley J. **Vak Bottjánja** (Laznik) első, Mr. Newmarket Contrás (Opatovszky) 2-ik, Geist G. Kékese (Lovász) 3-ik. Futott még: Consort. Itélet: küzdelem után 1 hosszal 1-ső, 1 1/2 hosszal 3-ik. Totalizátor: 5:12. Helyrefogadások: I. 25: 31. II. 25: 33.

II. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távozás 1400 méter. Lov. Lederer S. **Ritka II.** (Bulford) első, gróf Hunyady J. Jeromeje (Cleminson) második, gróf Hunyady J. Diverje (Poole) harmadik. Futottak még: Orkan, Előre, Balambér, Fétard, Viveur, Barmikor. Itélet: Könnyen fél hosszal első, négy hosszal harmadik. Totalizátor: 5:13. Helyrefogadások: I. 25: 38, II. 25: 52, III. 25: 68.

III. Welter handicap. 2000 korona, 2000 méter. Szemere Miklós **Fátalka** (Cleminson) első. Andrassy

Tivadar gróf Veloceje (Gilchrist) második. Egyedi L. Valakije (Rumbold) harmadik. Futott még Dioméd. Itélet: Félhosszal első, 2 hosszal második. Totalizátor: 5:12. Helyrefogadások I. 25: 44, II. 25: 65.

IV. Dunakeszi-díj. Díj 10,000 korona. Távozás 1100 méter. Szemere M. **Topromene** (Cleminson) első, gróf Hunyady J. Pilleje (Adams) második, báró Uchritz Zs. Alfrédja (Sharpe) harmadik. Futottak még: Dadal és Davensberg. Itélet: Könnyen fél hosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 5:41. Helyrefogadások: I. 25: 95, II. 25: 94.

V. Nyeretlen kétévesek eladó handikapja. Díj 2000 korona. Távozás 900 méter. Báró Königsvarter H. **Solaria** (Adams) első, gróf Bathányi E. Khismetje (Huxtable) második, Mr. C. Wood Ördögje (Rumbold) harmadik. Azután Orkan, Biliner és Ariadne. Itélet: biztosan félhosszal első, két hosszal harmadik. Totalizátor: 5:25. Helyrefogadások: I. 25: 67, II. 25: 66.

VI. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távozás 1100 méter. Sényi S. **Passebleje** (Slack) első, Gróf Andrassy Tivadar Szemleje (Gilchrist) második, Mr. Duke Regéje (Bulford) harmadik. Azután Rész és Diszpolgár. — Birói itélet: Könnyen 2 hosszal első, 1 hosszal harmadik. Totalizátor: 5:34. Helyrefogadások: I. 25: 72, II. 25: 65.

Nyiltér.

INHALATORIUM

Mell, géga, garat, orrbetegnek, asthmásoknak pneumatikus kúrák.

Erzsébet-körút 6., I. em. Rendelés 2—4 d. u. Egész nap nyitva. Dr. LASZKY.

(Az e rovat alatt közlötöknek sem tartalmát, sem alakját, nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Berlin, október 15. A görög király *Miklós* herceggel ma reggel ideérkezett. A pályaudvaron a császár megbízásából Putzelwitz szárnysegéd üdvözölte őket.

Hangesund, (Norvégia) október 15. A múlt éjjel elsüllyedt egy Roeverbe menő hajó, amelyen 30 ember volt. Azt hiszik, valamennyi utas elpusztult.

Róma, október 15. Zanardelli Castiglione della Stiviere-ben politikai beszédet mondott, amelyben igen hevesen megtámadta a kormány politikai rendszabályairól szóló június 22-iki dekrétumot.

A román trónörökös fia.

Eukarest, október 15. A ma délután kiadott orvosi bulletin így szól: Károly herceg állapota rosszabbodott. A hőmérséklet és a láz növekedett. A szivmüködés szabálytalan. A beteg általános gyengeségben szenved.

A háboru.

Fokváros, október 15. Most már megállapították, hogy Kraal Pannál a vasuti vonal megtámadásakor senkit sem öltek meg. A nyugati határról nem érkeztek hírek. Azt a hírt még nem erősítették meg, hogy a boerok Mafekinget megtámadták és visszaverettek. *Maribago* állomást, amely Kraal Pantól délre fekszik, a vasuti és táviróhivatalnokok elhagyták.

London, október 15. Mafeking, melyet a boerok tegnap körülzároltak, nagy veszedelemben van. A boerok tüzérése erősebb, amint az angoloké s ezért a város helyzete igen válságos. Az angoloknak tegnap sikerült három támadást visszaverniök, de több emberük meghalt és sokan megsebesültek. A legközelebbi napok elé nagy félelemmel tekint a lakosság.

Kimberleyből azt táviratozzák, hogy 2500 boer megtámadta Krketit; a boer tüzéréség Albrecht őrnagy parancsnoksága alatt van. Kimberleybe nem lehet vasuton csapatokat szállítani s ezért repülő hadoszlop működik az Oranjo-folyó és Kimberley között.

A boerok által megtámadott páncélos vonat sorsáról ujabbán azt táviratozzák, hogy a vonatkísérő katonák parancsnoka, Norbet hadnagy a karján megsebesült. A vonat egész legénységét elfogták a boerok. A vonatvezetőnek és egy bennszülötnek sikerült elmenekülni.

A római orientalista kongresszus.

Róma, október 18. Az orientalista kongresszust ma berekesztették. Gróf *De Gubernatis* elnök hangsúlyozta a kongresszus jelentőségét és hírül adta, hogy a legközelebbi kongresszus *Hamburgban* lesz. Az idegen megbízottak élénk tetszés mellett köszönetet mondtak a kormánynak, a városi hatóságoknak és a bizottságnak.

KÖZGAZDASÁG.

A magyar gázizzófény r.-t. ma tartotta negyedik évi rendes közgyűlését *Kleiner Armin* elnöklése alatt. Az igazgatóság jelentése szerint dacára annak, hogy a társaságnak szabadalma következté-

ben kizárólagos jogai vannak, mégis mindinkább a kommerciális álláspontra helyezkedtek s a lefolyt évben éppúgy, mint az előző évben is jelentékeny ármérséklést léptettek életbe, minek következtében az égők és izzótestek forgalma ismét emelkedett. Az év tiszta nyeresége 120.883 forint 61 krajcár. Ebből a tartalékalpok dotálása után osztalékot részvényeszelvényeknek 20 forintot fizetnek ki. A felmentések megadása után a közgyűlés véget ért.

A mezőgazdaság érdekében. A földmivelésügyi miniszter a földtan intézet keretében egy külön *agrotechnikai osztályt* létesített, amelynek az a rendeltetése, hogy a gazdasági művelésre szánt területeket, talajokat, különösen a gazdálkodás gyakorlati érdekei szempontjából vizsgálja, tanulmányozza. A földmivelésügyi miniszter ezzel az intézkedésével, az okeszerű gazdálkodás előmozdítására ismét egy igen lényeges ténnyel nyújtott a gazdaközönségnek.

A magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvény-társaság igazgatósága közölni teszi, hogy a kisdunai járatokat Budapest-Visegrad és Dömös között ez évadban október 20-án szünteti meg. Az utolsó felfelé menet Budapestről Dömösre f. hó 19-én, az utolsó lefelé menet pedig Dömösről folyó hó 20-án lesz.

N a p i r e n d.

Naptár. Hétfő, október 16. — Római katolikus: Gallusz. — Protestáns: Gallusz. — Görög-ország: (október 4.) Hierot. — Zsidó: Markhesvan 12. — Szeni bjt.

Királyi kihallgatás a budavári királyi palota trónterében, d. e. 10 órakor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

Az akadémiák II. osztályának ülése d. u. 5 órakor.

A főváros magánépítési bizottságának ülése délután 5 órakor az új városban.

Nemzeti múzeum: Természettajzátára, nyitva van d. e. 9—1 óráig. Többi tárai 1 koroná belépődíj mellett megtekinthetők.

Wagner-kidállítás a Nemzeti Szalon termeiben (Ferenciek-tere 9. sz.) nyitva egész nap. Belépő-díj 20 krajcár.

Barabás-kidállítás a városligeti Múzeumban, nyitva délelőtt 9 órától, délután 4 óráig. Belépődíj 20 krajcár.

Féltelenségi szemlék. A honvédségnél az 5. és 6. gyalogezredhez tartozókkal. A közös hadseregnél a 12. gyalogezred és a 10. és 11. hadosztály tüzérezredhez tartozókkal.

Közelebbi Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és d. u. 3—5-ig.

Iparművészeti Múzeum zárva.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár zárva.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 10—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Magyar Erekesedelmű Múzeum. Allandó kiállítás. kereskedelem-történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsarnokban délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyancsak délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar házi-ipar központi bazár. Kerespesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 6-tól déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános számkönyvtár, Kerespesi-ut 20. szám alatt, délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9 órától 12-ig.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.
Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációval műsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Circus Henry. Naponta változatos műsor.

Bud.-pest kávéház, Andrassy-ut, Rácz Laci híres zenekara.

Miakits M. bor és sörcsarnoka az Urania színház mellett Kerespesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termései borok.

Páris szálloda. Váci-körút. Éttermek. Elegáns kávéház. látványosság: Bachus-pince.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szólásták hangversenye.

Wekerle kávéház. Kerespesi-ut. Veres Sándor daltársulatának hangversenye.

Gregorits Ferenc étterme Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Margit-híd-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

Kerekpáriskola: Legnagyobb és elegáns berendezéssel Révai-utca 18. szám alatt. (Dénes és Társa tulajdonosok.)

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpárterem*.

Magyar Színház-kávéház. Wesselényi-utca 51. naponta *Dankó Pista* híres magyar daltársulata.

Gambrinus. Nagy sörcsarnok Erzsébet-körút 27. Naponta katonazene-hangverseny. Szabad bemenet.

Margit-park kávéház Budán a Margit híd mellett Pécsi Poge Károly zenekarának hangversenye.

Othton kávéház Kerespesi-ut Farkas Pali zenekara.

Klotild kávéház Lipót-utca katonazene.

Ruszt-Sopron és Pozsony vidéki kitényő borokat helyben házhoz szállít a *Bor-pince* Eötvös-utca 29.

Tátra nagy kávéház Király-utca 77. naponta művésznőkből álló előadások.

Bodega-pince. Ujjonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Vanek kávéház. Csömöri-ut 18. sz. alatt minden kedd, csütörtök és vasárnapon „Ködfátyleképek” változatos műsorral.

Góliát Malátasör. Kimérés Nadai L. vendéglőiben Kerespesi-ut 30. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
Himfy dalai.

Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irta: Berceik Árpád.
Kezdeté 7^{1/2} órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
Blaha Lujza asszony mint vendég.
A fiau rossza.

100 arany pályadíjjal jutalmazott eredeti népszimű dalokkal 3 felv. Irta: Tóth Ede. Zenéjét összerendezte Erkel Gyula.

Személyek:

Feldei Gáspár	Horváth Csapó	Marton Izsóné
Lajos Szirmai	Csapóné Boránd	Boránd Deliáné
Boriska Gazsi	Sulyokné Kántortanító	Ujvári Deli
Bátki Teresi Eötvös	Tarisznyásné Adus	
Göndör Kiss		
Finum Rózi	Blaha Adus	
	Kezdeté 7 órakor.	

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
A végrehajtó.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Sylvane és Artus. Fordította Béli Izor.
Kezdeté 7^{1/2} órakor.

VÁR-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
Zárva.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1899. évi október hó 16-án.
1. Représentation

De Mme Sarah Bernhardt et de sa Compagnie du Théâtre Sarah-Bernhardt de Paris. Administrateur général de la tournée: M. Victor Ullmann.

La dame aux camélias.

Pièce en 5 actes, d'Alexandre Dumas Fils.
Kezdeté 7^{1/2} órakor.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, dériő.
Pénztárnyitás 7, — kezdeté pont 8 órakor.

Ma 2 nagy előadás. Kezdeté I-sőnek délután 4^{1/2}-kor. Kezdeté a II-iknek este 8-kor.

Délután 4^{1/2} órakor
„ESZTER,”
bibliai melódráma 3 képben.

Az esti előadásban új kiállításal és új díszletekkel
„Der Weiberfeind“

vig operette I felv. — Irta Zwerenz K. G.-től, zenéjét szerette Silber ur.
!! AQUAMARINOFF !!

a legjobb orosz ének- és tánc-csoport
Miss Milly Capell
szencziációs sportjelenet,
Blank Henrik

hasbeszélő,
Mr. Roberts
equilibrista,

ugym. a szenziációs októberi műsor.
Ma hétfőn első fellépte
Dora Parnes k. a.

a nemzetközi varieté diva.
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik. a gépek Wülste és Ruppert gépgyárok által készítették

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivar-társaság IV., Károly-körút 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

CIRCUS

HENRY igazgató és tulajdonos Koschke Henrik

a városligeti állatkertben.
Ma hétfőn október 16-án este 7^{1/2} órakor
nagy bűvés- és

jótekonysági előadás
a m. kir. fővárosi államrendőrségi tisztviselők nyugdíj-segély-egylete javára

külön válogatott műserral egy eleven lónak ingyenes kisorsolásával összekötvő. Minden látogató páholy-ülésre 5, zártszőkre 4, I. hely 3, II. hely 2 és karszartat 1 sorsjegyet ingyen kap.

Az összes szerződött művészek és művésznők, bohócok és ballatkar fellépte. Henry igazgató kitűnő idomításával és Jonny elefántal.

Bűvés-szózat.
6123

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. sz.
Ma

Mundi Rosenkranz am Turf.

Ezt megelőzi:
„Családi dráma“
tragikus kimeneteli bohózat. Irta: H. H. Továbbá baletársaság fellépte a

Enriquetta Holzer
L'école de l'abbé,
ballet némajáték.

Cselédek biztosítást betegség esetére csak 1 frt 50 kr. évi díjért elvállalja — bármely naptól kezdődőleg — és minden mellékdíjnélkül a „Zion“ jótékonyági egylet, VII. ker., Erzsébet-körút 26. szám. Ezenkívül a „Zion“ egylet az az elnyit is nyújtja, hogy a cselédváltásokat nála bejelenteni nem kell. 34

(TELEFON: „ZION“-EGYLET).

Erős Sándor építész Budapest, VI., Desseffy-utca 10. ajánlja szabadalm. 5—8 cm. vastag

GYPS-CEMENT

GVALASZFALAIT és födémeket

bármely feszítősívalásban, melyeket nagy fővárosi épületekben kiváló sikerrel alkalmaztak. Ezek csekély súlyúak, bármely alkalmazások és támasztások. Elvállalnak akár külön, akár egész építkezések tervezésével és telephelyével együtt. Költséghatékosságot kiegészítőre és eddig készített munkák bemutatására ajánljuk

3, 4, 5, 6 frt s feljebb, teljesen felszerelve (tokkal, vonóval és gyantával együtt) 7, 8, 9, 10 frt s feljebb, valamint az összes iskolai és zenekari hangszerek, ugyancsak harmonikumok iskolai használatra a legújanyosabban szereshetők be:

Sternberg Armin és Testv. es. és kir. udvari hangszer-gyár. BUDAPEST.

Kerepesi-ut 36. szám. Külön zongoratermek Kossuth Lajos-u. 22. (Károly-körút sarkán) Zenepalota. Képes árjegyzék ingyen, de megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívánatlik árjegyzék. Harmonikákról és zenéle-automatákról külön árjegyzék jelent meg.

Fratelli Deisinger

Piume.

Cheviot 61tőny kék vagy fekete 16 frt, Loden 61tőny minden színben 15 frt, Felöltő 8 frt, Havelock egész gallérral 8 frt, mindentiszta gyapot.

Rothberger Jakob es. és kir. udvari szállítóónál Budapestben, IV., Váci-utca 23.

Használt ruhák ujakrakiesereltetnek ésaleg magasabb árban beszámitatnak.

Elveszett pénteken este egy filléval, közepén piros rubinnal, szives megtuldo nagy jutalomban részesül, ha visszahozza. Jécsf körút 21. III., ajtó 23.

6123

Kávé és Tea

— Fiuméből. —
most érkezett ide! termés. — Szétküldés közvetlen a tengeri hajóról. A legjobb keverékek.

1 zsák 2 kgr. Salvador-kávé 5.00
1 zsák 2 kgr. Rio Iave gyöngy kávé 5.00
1 zsák 2 kgr. Szultán Mocca-kávé 5.80
1 zsák 2 kgr. Aranyjávákávé feregtől ragot 5.80
1 zsák 2kgr. Kuba-kávé 5.94
1 zsák 2kgr. Portorico gyöngykávé 5.94
1 zsák 2 kgr. Neigherry-kávé 6.80
1 zsák 2 kgr. Kékjáva gyöngykávé 6.80
1 zsák 2 kgr. Ceylon-kávé 6.80
1 zsák 2 kgr. Menado-kávé 6.80

A kávéhoz csomagolható doboz 1/4 kgr. legűn. Császár keverék-tea 1.60
1 doboz 1/4 kgr. legűn. Orosz karavan-tea — 1.29
1 doboz 1/4 kgr. legűn. Csász. kevt. őrm.-tea — 85
1 Denijohó 4 liter Kírály-rum 7.80

Arak elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül ártandók. 25 kgr. tetőnli vasuton szállitva minden 110 10 kralt olcsóbb. Ár-lapot ingyen küld

Eladok 13 latos ezüst evőkeszleteket, grammja 5 kr., girandoliokat, gyertyatartókat, haltálekát, tálekat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletet 138 frtől kezdve, dus válászték mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfiláncok kő-lóggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtől, tula remon-tör órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla örökösöl Budapestben, IV., Városház-tér 9. l. m. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

A Sárga Dominó.
Irta: PRÉVOST MARCEL. Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ara: 50 krajcar.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Ehm János éttermei a Nemzeti Színház épületében

Ma és mindennap **Bandi Marci és fiai** kedvelt zenekara hangversenyez. (azelőtt Szikszay Ferenc). Színház után frisco étlap.

GYEREKRUHÁT

és fehérneműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készit

FRIEDMANNÉ

HERZ

IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

Sneidig egyenruhákat készit

BLUM SÁNDOR

Budapest, Váci-utca 12. szám.

Köhögésnél, rekedésnél vegyen 30 kr-ért Réthy-féle pemest-füvenkőket.

Első budapesti **Kávémagazin** szétküldési osztálya

kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldésével

4^{1/2} kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50
1/4 kg. Császár kev. tea 1.50
1/4 kg. Karaván tea 1.40
1/4 kg. Törmelek tea — 90
1 kg. Takarek kávé — 80

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-u. 4.

Zalogházi cédulákat veszek.

Eladok 13 latos ezüst evőkeszleteket, grammja 5 kr., girandoliokat, gyertyatartókat, haltálekát, tálekat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközletet 138 frtől kezdve, dus válászték mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfiláncok kő-lóggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 krtől, tula remon-tör órák 6 frt.

Grünberger Armin Béla örökösöl Budapestben, IV., Városház-tér 9. l. m. 23 Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

A Sárga Dominó.
Irta: PRÉVOST MARCEL. Fordította: Dr. Bethlen Oszkár. Ara: 50 krajcar.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalában

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.

Pénteken és szombaton a maradék és kirostált kávék eladásapórköve 1/2 kgr. — 60

bank- és váltó-üzlet részvénytársaság BUDAPEST, Dorottya-utca 12. sz.

500,000 korona nyerhető

1 drb 3%-os Magyar Jeltalzó-igérvényvel. Huzás okt. 25-én, főnyeremény 100,000 kor. ára 2 frt, 1 drb Bécs városi sorsjegy-igérvényvel. Huzás nov. 1-én, főnyeremény 400,000 kor. ára 5frt. A kettő együtt csak 6.50 frt. Postai megrendeléséknél portóért 15 kr. küldendő.